

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України

◆ № 199 [449] ◆

Субота, 17 жовтня 1992 року ◆

Ціна 2 крб.

КОЛЕКТИВУ ХАРКІВСЬКОГО ІНСТИТУТУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Щиро вітаеть слугів і професорсько-викладацький склад з нагоди створення інституту та прийняття його особливим селадом присяги на вірність народу України.

Бажаю всім Вам доброго здоров'я, успішного навчання, творчих успіхів і ім'я незалежної Української держави.

І. ПЛЮЦЬ,
Голова Верховної Ради України.

3 місяця події

ПОМІДОРИ ПОДОРОЖЧАЛИ — ПРИРІВНЮЮТЬСЯ ДО ГРАНАТ

Вчора знову побито студентів біля приміщення Верховної Ради. Звісно, не якісь хулігани. Студентську колом, що рухалася вгору вулицею Грушевського, перенесли шеренги міліції при поному, як кажуть, болово-му...

Домі «мегафонники» від студентів перебалкавали з «мегафонниками» від міліції, задирилися, ануляцію до кількох хлопців і жорнули у червоні кашкеті міліції червоні

помідори. «Міліціанти» також довод не розмірковуючи, кинули до кийками і т. п. все колом... Перепадо навіть тим, хто дамо впливові з студентського віку і чисто випадково крокував тротуаром. Студенти вказують вказку «помидорники» провокацією, міліція, судячи з її дій, дитячим пустощам, а народні депутати? Втім, офіційні особи того, що сталося, сподіваються, попередити.

Анатолій БЕНЬ.

РАДА ДІЛОВИХ ЛЮДЕЙ

«Незалежна Україна: стан і перспективи розвитку зовнішніх економічних зв'язків» — тема республіканського семінару, який відкрився вчора в Одесі на борту теплохода «Маршал Козловий». Його учасники — підприємці, економісти, банкіри, відповідальні працівники міністерств і відомств, радники посольств, акредитованих в Україні, обговорять широкі коло питань, пов'язаних з де-

ржавним регулюванням зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Під правовими актами, валютно-фінансовими операціями в зовнішній торгівлі, політикою країн щодо іноземних інвестицій, порядком ліцензування експорту та імпорту, а також з реструктуризації бартерних операцій. окремим положенням чинного законодавства України. Семінар завершить роботу 18 жовтня.

Передплата-93

«Голос України» — газета Верховної Ради України, виходить п'ять разів на тиждень обсягом удвічі більшим, ніж будь-яка з українських газет, 16 сторінок і при цьому кош-тує:

на рік — 480 крб.
на півроку — 240 крб.
на квартал — 120 крб.
на місяць — 40 крб.

«Голос України» виходить українською (індекс 60955) та російською (індекс 60997) мовами, має додатки мовами національних меншин.

Дещо про передплату, логічно, та і спонсорів чейте на 4-й стор.

ПРОФСІЛАКИ ПРОТИ ЛОКАУТИВ

Розповсюдженню зв'язу профспілкою об'єднань ФНПУ, працівників кооперації та інших форм вільного підприємництва. Незалежної профспілки принцип, профспілки працівників Академії Наук. Солідарність профспілок, Збройних сил та Вільної профспілки машиністів залізниць, які вказують, що виведений на розгляд Верховної Ради України проект Зако-

ну «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)», незважаючи на те, що розглядається у другому читанні, містить ряд дискримінаційних положень стосовно трудящих. Зокрема, профспілки різко критикують перспективу запровадження локаутів з метою часткового чи масового звільнення працівників страйкуючого підприємства, навіть якщо

страйк визнано законним. Це погіршає ситуацію профспілки — дуже небезпечна зброя в руках власника та адміністрації підприємства. Заборона, крім страйку солідарний, за однією профспілкою суперечить прийнятому ООН «Міжнародному пакту про економічні, соціальні та культурні права».

Власна інформація «ГУ».

Читайте в номері

ДОКУМЕНТИ КАБІНЕТУ
МІНІСТРІВ УКРАЇНИ,
ЩО СТОСУЮТЬСЯ
ПРИВАТИЗАЦІЇ ЖИТЛА

3 6 7

У наступному

випуску

УКРАЇНА
НА «ЧОРНІЙ»
ДОЩІ

І ЗНОВУ —
ТРАУР

Учора гірники шахтоуправління Першого травня виробничого об'єднання «Шахтарівгілля» провели в останню путь своїх товаришів — виконуючого обов'язки начальника дільниці

В. Прокопова, бригадира прохідників В. Газбенка, прохідників В. Босенка і електрослюсаря В. Прокопова, які загинули внаслідок вибуху газу на шахті. Державна комісія, очолювана начальником управління доіндустріального округу Держгіртехнагляду України П. Бірюмом, з'ясувала причини аварії та надала сім'ям загинувших застрахуваних допомогу.

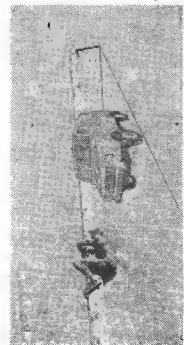
Фото Валерія СОЛОВІНОВА

ПОВІДОМЛЕННЯ УРЯДОВОЇ КОМІСІЇ ПРО РОЗСЛІДУВАННЯ АВІАЦІЙНОЇ ПРИГОДИ ЛІТАКА АН-124

Комісія повідомляє, що при виконанні експлуатації АНТК ім О. К. Антонова випробувального польоту літака АН-124 01—03 за спеціальною програмою на борті виникла аварійна ситуація, і командир повітряного судна змушений був посадити літак на вимушеному аеродромі біля села Козин Київської області. При приземленні літак одержав пошкодження і загорівся. Загинувло 8 членів екіпажу. Комітетом комісії виконано розслідування обставин та причин льотної пригоди. Органами прокуратури порушено кримінальну справу.

У зв'язку з авіаційною пригодою, що призвела до загибелі людей, урядова комісія висловлює глибоке співчуття сім'ям і рідним загинувших та потерпілим, усюмо трудовому колективу АНТК.

Під час катастрофи «Руслама» загинули: С. О. Горбик, командир корабля, В. О. Подсук, В. Ф. Солопенко, Ю. А. Дмитрієв, М. М. Трошин, А. І. Крюченко — член екіпажу, С. В. Бабін, Ю. О. Пеленченко — інженери-експериментатори.

Бути чи не бути «депутатській» комерції?

Денне та вечірнє засідання 15 жовтня

[illegible][illegible]

Наступні виступи народних депутатів Миколи Коробки і, особливо, Івана Макара, більше стосувалися особи, особам самого Олександра Коцюби. Та, врешті, після підсумкового слова Гончарія, Деянидова Верховна

Радв прийняла постанову щодо Закону про статус суддів. Прийнятий у першому читанні законопроект, за словами Сергія Головатого, дає реальну можливість здійснення проголошений 16 липня 1996 року принцип поділу влад на законодавчу, виконавчу і судову.

Далі Верховна Рада розглянула питання про централізований розподіл за фондами деяких груп товарів народного споживання.

продовольств. Виняючи «систему розподілу за фондами лімітованих груп товарів», викладену заступником міністра економіки України Валентином Половизя, чесно кажучи, мало ще зрозумів. Надто вже «мудро:

було викладеної. Найбільш незрозумілим, мабуть, є ті ділянки для Володимира Гриньова, залишилися те, що, говорячи про постачання дитячих садків, лікврен, армії, мається на увазі взагалі розподіл державою всіх ресурсів, названих у доповіді (я не однією) списку (7). Тож проект відповідної постанови відправлено на доопрацювання комісіями Верховної Ради, разом з Кабінетом міністрів України.

А далі розпочалася довга й бурхлива дискусія про підприємицтво. Не одну годину простава на трібуні народний депутат Іван Заєць допону Верховна Рада так прийняла постанову щодо введення в дію Закону про внесення змін і доповнень до Закону про підприємництво. Власне, найбільше часу й сил зайняли дебати навколо двох перших статей Закону де йдеться про підприємництво як діяльність самих народних депутатів та інших службових осіб. Статті ці відповіли на питання про правила на ще одне доопрацювання. Хочеться вірити, що востаннє.

Юрій НЕСТЕРЯК,
спеціальний кореспон-
дент «Голосу України».

У зв'язку з подіями 1—6 жовтня в районі Алушти і місті Сімферополі прокуратура Криму вважав за необхідне інформувати громадськість про фактичні обставини того, що сталося, його наслідки, тим більше, що поширювана інформація віддає односторонність і не є результатом уваженого й об'єктивного аналізу причин, суті зазначених подій та ролі сил, які брали в них участь.

Прокрутура підписки
наשמער обов'язок грома-
дян України, а також тих,
хто перебуває з такою гро-
мадянами, винуватих збро-
ни чинні закони, а так-
ж до кримінального републі-
канського законодавства. Будь-
як ігнорування, порушення
цих вимог, якими б політич-
ним чи іншим спонука-
нням воно не обгрунтовува-
лося, суперечить загальнопри-
нятим засадам державності
і має бути усунуто в перед-
баченому законом порядку.

Прокуратура Криму з розумінням ставиться до потреб і запитів кримськотатарського народу, виконає конкретних заходів у межах своєї компетенції до відновлення справедливості щодо кримськотатарського народу.

вель, що зумовило зростаючу напруженість між групою кримських татар і працівниками радгоспу.

Неодноразові переговори і роз'яснення з наголошенням використання цивілізованих, законних, правових методів, виринання спірних питань позитивних висновків не дали. Не вплинула на ситуацію і заява, підписана 19 серпня цього року головою Меджлису кримськотатарського народу М. Джемільєвим і керівниками Алуштинського мусульманського «Про врегулювання ситуації, що склалася в селі Красний Рінок» (підписано до 10 осіб) кримськотатарським зобов'язання виділити земельні ділянки під забудову, а із цієї сторони — звільнити самостійно звняти землі персонічного саду.

Через певний час, протягом якого на самовільно зайняту землю заволоділи будівельні матеріали і продовжувалося будівництво, Алуштинський міськвиконком 25 вересня цього року прийняв рішення про виконання ліквідаційного рішення міськради щодо звільнення земельної ділянки і зносу самовільних будівель.

Працівники радгоспу за-
воду 1 жовтня приступили
до зносу самоцього зведе-
ння споруд. Присутні при-
 цьому кримські татари вчи-
 нили опір: кидали каміння,
металеві збрості, дротині, а
плішки зі запалювальною
сумішшю; підпалили поля-
ну паливною дорогою та при-
легли місцевість, а також
розкладені звіднагір'я на-
вколо табору автомобілі
війсьни. Поможку військ
прибула дві гаєсїї, заїзда-
ли камінями, плішками з
запалювальною сумішшю.

Лише після цього в табір вступили працівники міліції, які знаходилися осторонь. Проте і їм було винесено оцінку за активним застосуванням сокир, заточок, вил та пляшок із запаловальною сумішшю. Працівники міліції відповідно до Закону «Про міліцію» застосували зброю в ході виконання службової угови киян. Внаслідок виконання 21 працівників міліції зазнали травми, 7 з них госпіталізовано. З числа кримінологічного дослідження по медичну допомогу звернулися 28 чоловіків, четверо з них помирали.

Згадуючи на 8-й стор.,

— 4 —

ПРІОРИТЕТИ—НАУЦІ

Ранкове засідання 16 жовтня

Депутати внесли доповнення до Кримінального, Криміально-процесуального кодексів та Кодексу про адміністративні порушення України, оригінали постанови про пріоритети і прямих а розвитку науки і техніки, Закон України про державну допомогу сім'ям з дітьми.

Заступник міністра юстиції України В. Олексюк запропонував на обговорення питання щодо внесення змін до ст. 162 Кримінального кодексу. Вона встановлює покарання за крадіжку з примусом громадянських копалин, крім загальнопоширених (глина, пісок тощо). Частина 1 цієї статті передбачає до 5 років позбавлення волі, виправні роботи на той же строк і штраф, який запропоновано підвищити до 3—11 мільйонних

[illegible]

що вони спрямовані на зберігання природних потреб людини.

Співдоповідач з цього питання представник Комісії питив народної освіти та науки М. Головенко погодився з цим. Але від імені своєї Комісії, яка також розглядала пріоритетні напрямки, запропонував приєднати до них ще два: нові речовинні матеріали; перспективні та інформаційні технології, прадади, комплексна автоматизація і системи зв'язку.

Окремі держави висловлювали запитання, чи передасть ця комісія дані на диспропорційно великому урядові. Була така думка, під сумнів наявності у держави коштів для розробки цих пріоритетів, адже доповідь не дає фінансового обґрунтування для кожного з цих пріоритетів та майбутнього економічного ефекту від під них. Як депутатський спікер я сказав: «Залатую, усі парламенти визнавали загальну потребу у прийнятті постанов про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки».

На даному засіданні держави визначили порядок роботи. Комісія повинна наступного дня прийняти Заповіди про державну допомогу м'ям з дітьми, розглянути депутатський запит.

Артем ПРОХОРЕНКО,
Анатолія
КРАСЛЯНСЬКІЙ.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про Міністра охорони навколишнього природного середовища України

вільнити Шербака Юрія Миколайовича
згідно з наказом Міністра охорони навіколишнього пр
ного середовища України у зв'язку з пр
ненням його Надзвичайним і Повноважн
пом у Державі Ізраїль.

Президент України
Л. М. МАРШУК

M. KURT

16. **мартыя 1000 року**

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про Міністра Кабінету Міністрів України

Призначити Лобова Анатолія Костянтиновича на Міністром Кабінету Міністрів України, звільнивши з цієї посади Пехоту Володимир Юліовича у зв'язку з відставкою Кабінету Міністрів України та переходом на іншу роботу.

Президент України

М. Кнѣв

ЯКАТИ ВІСНОВИМ

Кабинет Міністрів України

Про механізм запровадження Закону України
«Про приватизацію державного житлового фонду»

ПОСТАНОВА

від 8 жовтня 1992 р. № 572

Відповідно до Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» Кабинет Міністрів України ПОСТАНОВИЛИ:

1. Раді Міністрів України, Київській, обласним, Київській та Севастопольським міським державним адміністраціям, міністерствам і відомствам, у повному господарському віданні чи оперативному управлінні яких знаходяться державний житловий фонд:

сприяти задоволенню потреб громадян у здійсненні приватизації державного житлового фонду і виконати заходи до посадових осіб, які створюють перешкоди на шляху проведення приватизації вказаного житла;

прискорити створення уповноважених органів, агентств, бюро, асоціацій, інших підприємств та приватизації житла, а також визначити перелік установ і організацій, яким передбачається видати ліцензії на оформлення необхідних документів для приватизації житла і придбання житла. При цьому виходячи з того, що пріоритет мають організації, які не входять до державних структур і не є власниками житлового фонду;

визначити будинки, що не підлягають приватизації відповідно до цього Закону та інформувати про це громадян, які в них проживають;

забезпечити дотримання чинного порядку видачі і користування житлом, що належить до громадян, які не викликали бажання приватизувати займане ними житло;

проєктувати широкую роз'яснювальну роботу серед громадян, які мають право переселитися до приватизації у квартири меншою площею;

життя заходів до забезпечення утримання приватизованих квартир за рахунок коштів їхніх власників згідно з Правилами користування приміщеннями житлових будинків і придбання житла. При цьому через створення товариства або об'єднання індивідуальних власників квартир і будинків;

здійснювати контроль за обслуговуванням і ремонтом приватизованого житла, наданням мешканцям комунальних та інших послуг за державними розцінками і тарифами.

2. Затвердити Порядок надання наймачам одноквартирних будинків і квартир будинку, включених до переліку будинків, що підлягають приватизації, ремонт, Порядок участі в організації та фінансуванні ремонту приватизованих житлових будинків і їх коштів власників, Порядок визначення коефіцієнтів споживання житла квартири (будинки), що підлягають приватизації, Порядок видати грошової компенсації наймачам за зміну займаних квартир на квартири меншою площею, Правила користування приміщеннями житлових будинків і придбання житла територіями (дають-ся).

3. Вжити до відома, що Державний комітет по житлово-комунальному господарству розробив і затвердив Положення про порядок передачі квартир (будинків) власникам громадян.

4. Міністерству статистики визначити у тижневий строк та щоквартально завітати про хід приватизації житлового фонду громадян.

5. Додати п. 11. Положення про порядок видачі суб'єктам підприємницької діяльності спеціальних дозволів (ліцензій) на здійснення окремих видів діяльності, затвердженого постановою Ради Міністрів УРСР від 15 квітня 1991 р. № 99 (ЗП УРСР, 1991 р. № 5, ст. 37; 1992 р. № 2, ст. 48), підпунктом «1» такої змісту: «1) на надання послуг з оформлення та реструктуризації документів про право власності на квартири (будинки) — діючим в Україні».

6. Визнати такими, що втратили чинність: постанову Ради Міністрів УРСР і Укрпрофспілки від 19 травня 1990 р. № 42 «Про затвердження Положення про продаж громадянам у власність квартир у будинках державного і громадського житлового фонду, їх утримання і ремонт» (ЗП УРСР, 1989 р. № 5, ст. 23); пункт 5 змісту та п. 11 Положення, що вноситься до рішення уряду УРСР, затвердженого постановою Кабінету Міністрів УРСР 22 серпня 1991 р. № 163 «Про зміну і вивчення таких, що втратили чинність, рішень уряду УРСР згідно з рішенням прийнятим Законом УРСР «Про власність» (ЗП України, 1991 р. № 8, ст. 76);

пункт 1 постанови Ради Міністрів Української РСР від 11 серпня 1988 р. № 243 «Про затвердження Типового положення житлового привілею в будинках державного і громадського житлового фонду в Українській РСР та Правил користування жилими приміщеннями, утримання житлового будинку і придбання житла в Українській РСР» (ЗП УРСР, 1988 р. № 9, ст. 40) в частині затвердження Правил та абзац третій пункту 2 цієї постанови.

Виконуючий обов'язки
Прем'єр-міністр України
В. СИМОНЕНКО
Міністр
Кабінету Міністрів України
В. ПЕКОТА

ЗАТВЕРДЖЕНИЙ
постановою Кабінету Міністрів України
від 8 жовтня 1992 р. № 572

ПОРЯДОК

надання наймачам одноквартирних будинків і квартир будинку, включених до плану ремонту, компенсації за непровадний ремонт

1. Відповідно до пункту 4 статті 3 Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» компенсація за непровадний ремонт надається власникам державного житлового фонду за рахунок коштів, переданих на виконання ремонтних робіт одноквартирних будинків і квартир багатоквартирних будинків, якщо вони викликали бажання виконати ремонт власним силами або за власні кошти з наступною компенсацією.

2. Право на одержання компенсації за непровадний ремонт мають тілий наймачі, які викликали бажання приватизувати займане житло та мешкають у будинках, включених в установленому порядку до плану ремонту.

3. Розмір компенсації визначається затвердженим кошторисом на ремонт будинку в цілому, що діють на період виконання ремонту.

4. У багатоквартирних будинках ремонт власним силами наймачів або за їхні кошти з виплатою належної компенсації може бути здійснений за угодою з усіма наймачами будинку. Розподіл компенсації за ремонт між наймачами здійснюється пропорційно загальній площі квартир, які вони займають.

5. У разі коли затверджено проектно-кошторисну документальну угоду на виконання ремонтних робіт багатоквартирного будинку, угода всіх наймачів на проведення ремонту власним силами або за власні кошти в наступному кошторисі не обов'язкова.

6. Кошторис спільно з планом ремонту будинку (будинки) після проведення ремонту має використовувати участь представників власників будинку відповідного акта, що засвідчує виконання всіх робіт в обсягах, визначених проектно-кошторисною документацією.

ЗАТВЕРДЖЕНИЙ
постановою Кабінету Міністрів України
від 8 жовтня 1992 р. № 572

ПОРЯДОК

участі в організації та фінансуванні ремонту приватизованих житлових будинків і квартир їхніх колишніх власників

1. Відповідно до пункту 7 статті 10 Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» колишній власник багатоквартирного будинку (аналогічно місцеві Раді народних депутатів, місцеві державні адміністрації у містах Києві та Севастополі, підприємства, організації, установи, їх повноваження вказані в акті передачі будинку) або оперативному управлінні яких вони перебувають зобов'язані брати участь у роботах по ремонту, потреба в якому виникла після приватизації квартир. Обсяг робіт визначається кількістю приватизованих квартир будинку та строком його використання після закінчення будівництва або реконструкції до проведення першого ремонту після приватизації.

2. Якщо з будинку приватизовано декілька квартир і тілий власник не викликав бажання створити товариство («об'єднання») власників квартир, то кожний власник квартири укладає з власником будинку договір про участь у витратах на утримання (обслуговування та ремонт) будинку та придбання житлової території. Договір повинен визначати розмір внесків власників квартир на утримання будинку та придбання житлової території.

3. За таких умов перші після приватизації та наступні ремонтні будинку здійснюються власником будинку незалежно від строку його експлуатації.

4. У разі коли в будинку приватизовано частину квартир і тілий власник створив товариство («об'єднання») власників квартир, то товариство укладає з власником неприватизованих квартир (співвласником будинку) укладати угоду про спільне володіння житловим будинком і ліквідацію у витратах на утримання будинку та придбання житлової території. При цьому згідно з угодою частка власників власних квартир на виконання уповноважених співвласник, на якого покладаються обов'язки замовника по утриманню будинку та придбання житлової території. Угодою визначається розмір внеску з боку кожного, що надають товариство («об'єднання») власників квартир на майбутні ремонтні будинки. Ці кошти накопчуються на розрахунковому рахунку товариства («об'єднання»).

5. Якщо з будинку приватизовано всі квартири, при проведенні першого після приватизації будинку ремонтні кошти власник будинку (теперішній співвласник) зобов'язаний взяти участь у фінансуванні ремонту приватизованої частини будинку в розмірах, передбачених в доданку до цього Порядку. Якщо ремонт в будинку частині виконується виключно з коштів частини, яка виключається виключно з коштів частини приватизованої частини будинку. Варість ремонту неприватизованої частини будинку фінансується його власником у повному обсязі.

6. Якщо в будинку приватизовано частину квартир, колишній його власник фінансує проведення тілий першого після приватизації ремонту в розмірах, вказаних у доданку до цього Порядку.

6. Розмір щорічних внесків власників квартир на ремонт будинку встановлюється власником будинку, угодою співвласників будинку і не повинен бути меншим за розмір витрат на ремонт будинків, встановлений для державного житлового фонду.

7. Перший після приватизації ремонт будинку повинен нести комплексний характер, тобто включати вико-

нання необхідних робіт, пов'язаних з усуненням виявлених при обстеженні несправностей та пошкоджень усіх елементів будинку.

До першого ремонту, що підлягає виконанню при проведенні першого ремонту, включаються роботи, спрямовані на підняття рівня благоустрою будинку та придбання житлової території, встановлення технічного обладнання, якого не має, якщо не має, пошкодження експлуатаційних показників будинку (заливні плоскі сучасні покриття на шатрові, утеплення окремих ділянок стін тощо).

8. До складу робіт, що виконуються при здійсненні першого ремонту, не включаються роботи, пов'язані з ремонтом квартири, виконання яких входить в обов'язки власників і наймачів квартири.

9. Обстеження будинків, які потребують першого після приватизації ремонту та складання проектно-кошторисної документації на його проведення, покладається на відповідні проєктні організації. В обстеженні будинку зобов'язані брати участь представники власників, співвласників будинку та колишнього власника будинку.

10. При нестачі виконаних товариством («об'єднання») власників квартир коштів на виконання передбачених кошторисом робіт у утримуванні становленої частки витрат колишнього власника будинку, власники квартир покриттям аквану несутим або переглядається та переглядається склад і обсяг робіт по ремонту будинку.

11. Цей Порядок набуває чинності після запровадження реформ систем оплати праці і поширюється як на колишніх власників так і на їхніх правонаступників.

ЗАТВЕРДЖЕНИЙ
постановою Кабінету Міністрів України
від 8 жовтня 1992 р. № 572

ПОРЯДОК

виплати грошової компенсації наймачам за зміну займаних квартир на квартири меншою площею

1. Цей Порядок визначає механізм зміни займаної наймачем квартири меншою площею, а також встановлення і виплати грошової компенсації за різницю між загальною площею цих квартир.

2. Зміна займаної громадянином на умовах найму квартири на квартири меншою площею здійснюється власником державного житлового фонду за письмовою угодою всіх повноважених членів сім'ї, які постійно проживають разом з наймачем у займаній ним квартирі (за який зберігається право на житло) на момент введення в дію Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду».

3. Для проведення акваторії будинки органи місцевої державної влади, підприємства, організації, установи, у повному господарському віданні чи оперативному управлінні яких перебуває житловий фонд, створюють резерв житла. Резерв житла для власників квартир на квартири меншою площею створюється із квартир поточної заміни, квартир, що перебувають у резерві, а також квартир, що у новозбудованих, капітально відремонтованих чи реконструйованих житлових будинках. До резерву включаються одно- та двокомнатні квартири, однокімнатні житлові будинки розташовані, як правило, у престижних районах населеного пункту з підвищеними споживчими показниками якості.

4. Завдя, зразок копію наведено в доданку до цього Порядку, та довіла з місця проживання про склад сім'ї і прописку подається відповідно до виконання місцевих Рад народних депутатів, місцевих державних адміністрацій (у містах Києві та Севастополі) або державного підприємства, організації, установи, у повному господарському віданні чи оперативному управлінні яких перебуває будинок.

5. Власник державних житлових будинків при наявності можливості задовольнити всі умови, вказані в заяві наймача, приймає рішення про надання йому квартири меншою площею. Орган, на який покладено обов'язки оформлення документів на приватизацію державного житла, за дорученням власника будинку здійснює необхідні розрахунки, угоджує всі питання з аналітиком, угоду проєкт рішення органу державної виконавчої влади, рішення адміністрації підприємства, організації, установи, у повному господарському віданні чи оперативному управлінні яких перебуває будинок.

6. На підставі прийнятого рішення заявляючий наділяє ордера на жиле приміщення меншою площею.

7. Здійснення займаної квартири та заселення наданої квартири проводиться в установленому порядку.

8. Після оформлення акта заміни квартири власник будинку здійснює перерахування коштів на рахунок наймача, який здійснює зміну займаної квартири на квартири меншою площею.

Грошова компенсація громадянам за зміну ними площу включається за рахунок коштів власника будинку, одержаних ним від приватизації державного житлового фонду, продажу займаних при заміні квартир, та інших надходжень.

(Продовження на 6-й стор.)

(Закінчення на 7-й стор.

(Записки. Початок на 3-й, 6-й стор.).

17. Члени товариства (об'єднання) зберігаються в установчих документах.

Права і обов'язки членів товариства (об'єднання)

18. Член товариства (об'єднання) власник(и) квартири (будинки) має право:
обирати і бути обраним до органів управління товариства (об'єднання) і ревізійної комісії;
статувати за товариства (об'єднання) вартість виконано-го за свої кошти ремонту або зверхувати їх у разі ко-жних внесків на ремонт будинку, якщо ремонт квартири викликаний невідкладною необхідністю, а товариство (об'єднання) не виконало обов'язків щодо ремонту; вийти з членів товариства (об'єднання).

19. Член товариства (об'єднання) власник(и) має право за угодою членів сім'ї, які проживають разом з ним, давати в оренду частину квартири, а при тимчасовій відсутності всіх родичів — квартиру на визначений період. Розмір плати за здачу в оренду приміщення встановлюється за угодою сторін.

20. Член товариства (об'єднання) власник(и) членів його сім'ї, які проживають разом з ним, можуть за взаємною угодою дозволити тимчасове проживання в квартирі інших осіб без стягнення плати за користування приміщенням (тимчасові мешканці). Тимчасові мешканці на вимогу власника квартири повинні негайно залишити приміщення, а при відмові підлягають виселенню в судовому порядку без надання іншого приміщення.

21. При проведенні ремонту (реконструкції) житлового будинку, що не може проводитися без виселення мешканців, товариство (об'єднання) власник(и) надає члену товариства (об'єднання) і його сім'ї на час проведення ремонту (реконструкції) іншу квартиру у будинку, який здається в оренду товариству (об'єднанню) органом, місцевій державній владі. У разі відмови від переселення товариство (об'єднання) може вимагати переселення члена товариства (об'єднання) та його сім'ї в судовому порядку.

22. Під час проживання у зв'язку з ремонтом або реконструкцією в іншій квартирі член товариства (об'єднання) власник(и) сплачує оренду плати за квартиру, надану йому на час ремонту (реконструкції), і плати за комунальні та інші послуги.

23. Члени товариства (об'єднання) власник(и) зобов'язані:
виконувати вимоги статуту товариства (об'єднання);
і рішення загальних зборів (зборів уповноважених);
своєчасно сплачувати зобов'язаності за квартиру при придбанні її у розстрочку, виборити кошти на покриття витрат товариства (об'єднання) власник(и) на санітарне і технічне обслуговування, ремонт і виконання інших робіт, внески до спеціальних фондів і плати за комунальні та інші послуги;
використовувати квартиру за призначенням, забезпечувати збереження її будинку та об'єктів благоустрою прибудинкової території;

додержувати правил користування приміщенням, утримання житлових будинків і прибудинкової території, правил пожежної безпеки, підтримувати чистоту і порядок у під'їздах, кімнатах, на сходах, ліфтах і в інших допоміжних приміщеннях будинку;
проводити за свої кошти поточний ремонт квартири, перелік робіт якого встановлюється рішенням зборів членів товариства (об'єднання).

24. Прийняття до членів товариства (об'єднання) власник(и) квартири зобов'язаний виконувати рішення загальних зборів (зборів уповноважених), яким на членів товариства (об'єднання) покладено певні обов'язки, прийняти до його вступу до товариства (об'єднання).

25. Особа, яка вступає до товариства (об'єднання) замість вилученого власника, квартира якого була придбана у розстрочку, повинна обслуговувати зобов'язаності про виплату в установлені строки решти вартості квартири.

26. При відчуженні квартири власником, який вбуває за товариства (об'єднання) вступний внесок і кошти, внесені на проведення ремонту будинку та інші цілі, пов'язані з нею, повинен не підлягати зборгованості особі, яка вбула із товариства (об'єднання), за платежами товариству (об'єднанню) статуються в установленому порядку.

Орган управління і ревізійна комісія товариства (об'єднання) власник(и) квартири (будинки)

27. Органом управління товариства (об'єднання) власник(и) загальні збори членів правління товариства (об'єднання). Загальні збори членів товариства (об'єднання) — вищий орган його управління.

28. Загальні збори:

- а) приймають статут товариства (об'єднання);
- б) обирають правління і ревізійну комісію;
- в) приймають громадян до членів товариства (об'єднання);

г) затверджують, а у разі необхідності, пере-затверджують проектно-кошторисну документацію на ремонт будинку (будинків);

д) установлюють розмір і строки внесення вступного внеску;

е) приймають рішення про порядок утримання житлового будинку (будинків);

ж) затверджують звіт правління товариства (об'єднання) про фінансово-господарську діяльність за минулий рік і план фінансово-господарської діяльності на поточний рік;

з) установлюють строки виплати і розміри внесків на ремонт, обслуговування житлового будинку (будинків) і приймають рішення про розмір стягнення товариством (об'єднанням) за несвоєчасну сплату цих внесків;

и) приймають рішення про утворення спеціальних фондів, установлюють розмір і строки внесення членами товариства (об'єднанням) внесків до цих фондів, а також про їх спрямування;

к) визначають порядок витрат інших надходжень;

л) приймають рішення про призначення та інші форми стимулювання членів правління, ревізійної комісії та інших членів товариства (об'єднання);

м) розглядають скерги на дії членів правління і ревізійної комісії товариства (об'єднання);

н) вирішують інші питання, що мають відношення до діяльності товариства (об'єднання).

29. При наявності в товаристві (об'єднанні) 50 і більше членів замість загальних зборів члени товариства (об'єднання) можуть скликати збори уповноважених. Уповноважених обираються загальним збором членів товариства (об'єднання) з розривом по одній особі від трьох-чотирьох членів товариства строком не 3 роки.

Збори уповноважених вирішують ті ж питання, що й загальні збори членів товариства (об'єднання), крім зазначених у підпункті «а», «б», «г» пункту 27 і пункті 40 цього Статуту.

30. Загальні збори членів товариства (об'єднання) скликаються правлінням не більше двох разів на рік. Позачергові збори скликаються на вимогу 1/3 загальної чисельності членів товариства (об'єднання), на вимогу правління або ревізійної комісії.

Загальні збори (збори уповноважених) членів товариства (об'єднання) визнаються правомочними, якщо на них присутні не менше 2/3 загальної чисельності членів (уповноважених) товариства (об'єднання). Рішення загальних зборів членів товариства (об'єднання), зборів уповноважених приймається простою більшістю, в рішенні про затвердження статуту товариства (об'єднання) — більшістю не менше 3/4 голосів присутніх на зборах членів (уповноважених) товариства (об'єднання).

Рішення про реорганізацію та ліквідацію товариства (об'єднання) приймається загальним збором членів товариства (об'єднання) за умови, що за нього проголосувало не менше 3/4 загальної чисельності усіх членів товариства (об'єднання). Замість членів товариства (об'єднання) на загальних зборах може бути присутня уповноважена ним особа. Уповноважена особа може представляти інтереси одного члена товариства.

31. Правління товариства (об'єднання) є виконавчим органом, підлягати загальним зборам членів товариства (зборам уповноважених). Правління обирається загальним збором з числа членів товариства (об'єднання) в кількості не менше трьох осіб строком не 3 роки.

Правління обирає із своїх членів голову і його заступника (заступників). Голова правління керує діяльністю товариства (об'єднання), забезпечує виконання рішень загальних зборів членів товариства (зборів уповноважених) і правління.

При наявності в товаристві (об'єднанні) менше 20 членів засідати правління обирається голова і його заступник, які мають повноваження правління. Голова, його заступник, інші члени правління виконують свої обов'язки на громадських засадах чи за плату згідно з рішенням громади.

32. Правління товариства (об'єднання):

забезпечує дотримання товариством (об'єднанням) і його членами чинного законодавства з питань діяльності товариства (об'єднання) і його статуту; здійснює контроль за проведенням ремонту (реконструкції) будинку (будинків);

аналізує представлення для участі в комісії з прийняття в експлуатацію будинку (будинків) після ремонту (реконструкції);

забезпечує подання звіту про фінансово-господарську діяльність товариства (об'єднання) за минулий рік, план на поточний рік і подає їх на затвердження загальних зборів членів товариства (об'єднання), зборів уповноважених;

розпоряджається коштами товариства (об'єднання) відповідно до затвердженого загальним збором членів товариства (об'єднання), зборам уповноважених кошторисну прибутків витрат на поточний рік;

укладає договори та інші угоди, пов'язані з діяльністю товариства (об'єднання);

представляє інтереси товариства (об'єднання) в державній і громадській органах, на підприємствах, в установі і організаціях; контролює надходження від членів товариства (об'єднання) грошей на погашення рострочок, вступних внесків, плати за комунальні та інші послуги;

у разі несвоєчасного внесення членами товариства (об'єднання) відповідних платежів вживає заходів до їх стягнення в установленому порядку;

забезпечує відомості, бухгалтерський облік і складання звітів;

при обслуговуванні будинку (будинків) своїми силами приймає і здійснює робітники і службовців, які обслуговують будинок (будинки) і прибудинкову територію;

забезпечує проведення загальних зборів членів товариства (об'єднання), зборів уповноважених; звітує перед загальним збором членів товариства (об'єднання), зборам уповноважених на різне одне разу на рік;

вирішує інші питання, пов'язані з діяльністю товариства (об'єднання), за винятком тих, що належать до компетенції зборів членів товариства (об'єднання), зборів уповноважених.

33. Засідання правління товариства (об'єднання) скликаються головою правління в міру необхідності, але не рідше одного разу на квартал. Засідання можуть скликатися також за вимогою членів правління або ревізійної комісії.

Рішення правління приймаються більшістю присутніх членів правління відкритим голосуванням.

34. Письмові документи підписуються головою правління або його заступником і бухгалтером, а при відсутності останнього — членами правління, до яких-то відомостей віднесено фінансові питання товариства (об'єднання).

35. Ревізійна комісія обирається загальним збором членів товариства (об'єднання) з їх числа і кількості не більше трьох осіб на 3 роки. Ревізійна комісія обирає з свого складу голову комісії. Якщо до товариства (об'єднання) входить менше 20 членів, замість ревізійної комісії обирається ревізор, який наділяється повноваженнями комісії. Голова і члени ревізійної комісії (ревізор) виконують свої обов'язки на громадських засадах.

36. Ревізійна комісія товариства (об'єднання): здійснює контроль за дотриманням правлінням товариства (об'єднання) і членами товариства (об'єднання) законодавства з питань діяльності товариства і статуту товариства (об'єднання);

проводить не рідше одного разу на рік (у разі необхідності — у разі відповідних фактів) планові ревізії фінансово-господарської діяльності товариства (об'єднання) і про наслідки звітує перед загальним збором членів товариства (об'єднання), зборам уповноважених;

перевіряє виконання правлінням товариства (об'єднання) рішень загальних зборів його членів (зборів уповноважених);

контролює правильність укладання правлінням товариства (об'єднання) договорів;

контролює своєчасність розгладження правлінням товариства (об'єднання) звіт і скерги членів товариства та інших громадян.

37. У разі виявлення допущених правлінням товариства (об'єднання) порушень законодавства з питань діяльності товариства (об'єднання) і його статуту, а також порушень фінансової дисципліни ревізійна комісія повідомляє про це загальні збори членів товариства (об'єднання), збори уповноважених, а при необхідності — місцевий орган державної влади.

38. Рішення загальних зборів членів товариства (об'єднання), зборів уповноважених про обрання правління і ревізійної комісії або окремих членів, а також рішення правління та ревізійної комісії про обрання керівників цих органів у місцевий строк покладено до місцевого органу державної влади для реєстрації.

39. Члени правління і члени ревізійної комісії товариства (об'єднання), які винні в порушенні законодавства чи статуту товариства (об'єднання), або задолялі шкоду інтересам держави, товариства (об'єднання) і громади, або які не справляються зі своїми обов'язками, можуть бути достроково відкликні за рішенням загальних зборів членів товариства (об'єднання), зборів уповноважених.

Реорганізація і припинення діяльності товариства (об'єднання) власник(и) квартири (будинки)

40. За рішенням загальних зборів членів товариства (об'єднання) має бути проведено реорганізація товариства (об'єднання), (злиття, приєднання, розділу, виділення) або припинення його діяльності.

СЛОВО ПРОЩАННЯ

На 79-му році літньої життя Вілії Брандт, для Європи і світу 60—80-х років з ім'ям цієї людини зв'язано дуже багато.

Спроби 1935 року — Герберт Карл Шрам 15 років він брав участь у молодіжних рухах німецької республіки, у боротьбі з фашизмом. Після приходу до влади Гітлера у 1933 році — втілював до Денік, латини — виконував активну антифашистську роботу. Закономірно продовження і в Ізраїлі, 1937, Брандт — борець проти республіканців; 1940, Норвегія: збройний опір військом німецько-фашистського агресора, полон, втеча. Брандт приймає свою національність.

Свою політичну кар'єру Вілії Брандт почав у Західному Берліні. З 1950 року очолює соціал-демократичну партію Західного Берліна, у 1955 обраний головою своєї партії, депутат. З 1958 по 1966 Вілії Брандт — правлячий бургомістр Західного Берліна.

У 1964 Брандт обраний Головою Соціал-демократичної партії Німеччини. СДПН перемогла на виборах. Вілії Брандт у 1966—1969 — віцеканцлер, міністр закордонних справ. З 1969 по 1974 Вілії Брандт — федеральний канцлер ФРН.

Вілії Брандт утверджується як лідер усього могутнього міжнародного соціал-демократичного руху: з 1966 — віцеканцлером, а з 1976 по вересень 1992 — голова Соціалістичного інтернаціоналу, що об'єднує більше як 90 партій з яких 20—25 постійно є правлячими у своїх країнах.

За цими сухими біографічними даними державного і партійного діяча — незвичайне життя. Вілії Брандт змінив буття людюю у молодіжну ХХ сторіччя.

З 3 листопада, з діяльністю Вілії Брандта пов'язаний складний суперечливий процес утвердження у Європі, у світі ідей свободи і гуманізму, які привели внаслідок Захід на який новий шабелі цивілізації.

Вілії Брандт — це ідея абсолютної ширини кожної людської особистості, її права, демократичних свобод та інституцій. Це — нова розуміння економічної ефективності: ринкова економіка ефективна настільки, наскільки вона захищає права, тобто забезпечує високу якість життя громадян, дозволяє створити матеріальні, соціальні, культурні, освітні передумови для їх свободи і щастя.

Вілії Брандт — це розрядка. Він ніколи не закликав до конфронтації, прагнув налагодити контакти навіть з радикальними комуністами, які з сталінських часів заявляли себе непримиримими ворогами соціал-демократів. Він уважав, що зближення комуністичної тоталітарної імперії людства можуть не тільки відвернути ризик, а приклад, вільного і демократичного життя.

Нарешті, Вілії Брандт — це розуміння об'єднання того, що прагне шлях у майбутнє спромогли тільки єдине людство, це — діалог «Північ—Південь», це — утвердження нового світового порядку, міжнародної солідарності й допомоги відсталім і бідним країнам.

Такі люди, як Вілії Брандт, настільки творчо, значально входять у життя, настільки його неможливо не належати йому, що не підлягають смерті.

Об'єднана соціал-демократична партія України.

(Закінчення.
Початок на 2-й стор.).

станції, але вони з життям самовільно залишили лікарню. Випадки переломів рух і ніг, а також заплідняття трав, які б викликали кровотечу (як це говориться у знаві Меджілеві від 2 жовтня цього року), не зареєстровано.

Під час наведення порядку 56 правопорушників було затримано, 10 з них заарештовано, 18 — пригнітати до адміністративної відповідальності, інші ж звільнені в той же день, серед них і заарештований внаслідок Беріков Фоті, який в даний час знаходиться в Алупці.

За фактом, що мав місце 1 жовтня, прокуратура Криму порушила кримінальну справу, для розслідування якої створено слідчу групу.

Незважаючи на необхідність проведення оперативних слідчих дій, об'єктивно виявлення обставин, чисельна група кримських татар влаштувала пікетування приміщення прокуратури і Верховної Ради Криму з вимогою негайного звільнення затриманих співгромадян. У той же день пікетуючі вчинили бешкет у прокуратурі, запліднили матеріальну

шпуду приміщення, не даючи можливості розібратися по суті і паралізувавши роботу установ. З боку прокуратури представникам пікетуючих була висловлена пропозиція про надання 5—6 годин для висноження причетності кожної особи до скоєного злочину і прийняття рішення щодо достаточності подальшого утримання їх під вартою, а також перевірки законності адміністративних арештів, але від продовження діалогу ні ухилились.

6 жовтня на мітинг і пікетування Верховної Ради зібралися велика кількість кримських татар, які перебули з різних міст і районів Криму. В той же день ними було організовано і вчинено відомі вже масові безпорядки, небезпечні для життя і здоров'я людей.

За командою організаторів несанкціонованого мітингу багато людей налаго на працівників міліції, що охороняли приміщення. Нападники прорвалися у внутрішній двір, де, несподівано, на них могли припинити протривалі дії, були працівники міліції камінням, розбитими ними ж дилатами бетонного покриття і поламами турнікетами, запліднили значну шпуду приміщення.

У ПРОКУРАТУРІ РЕСПУБЛІКИ КРИМ

Неодноразові звернення з вимогою прийняти безпечувати, а також на повномасштабні акції протесту прокуратури про рішення щодо звільнення затриманих, безпорадні не припинили, доки на командою організаторів учасники не перейшли, порушуючи громадський порядок, до приміщення Ради Міністрів, де знаходились до вечора, створюючи напружену обстановку і перешкоджаючи рухові транспорту.

Протягом нападників, застосовували спеціальні засоби «Черемха 10» і гумові кулі. Вогнепальна зброя з гумовими сполученнями та з метою недопущення ускладнення й без того кризової ситуації не застосовувалась.

Внаслідок безпорадних втрат з обох сторін. За медичною допомогою на цей день звернулось 114 працівників міліції, 14 з них госпіталізовано. З числа нападників медпомогою надано 31 чоловікові, одного госпіталізовано.

За фактом масових безпорядків, що мали місце 6 жовтня, прокуратура Республіки Крим порушила кримінальну справу за ознаками ст. 71 Кримінального кодексу України, розслідування доручено слідчому відділу

Служби безпеки Республіки Крим.

Дії представників кримсько-татарського народу 5—6 жовтня цього року прокуратура розцінює як протиправні, а залив Меджілеві з викраденням фактів і вимогою про негайне звільнення затриманих і покарання учасників з утриманням, як втручання, тиск на слідство і небажання об'єктивно розібратися в тому, що сталося, з метою недопущення подібного в майбутньому.

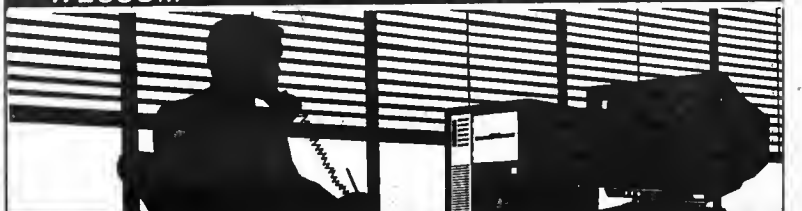
Усвідомлюючи серйозність ситуації, прокуратура Криму звертається до громадян республіки з проханням зберігати спокій і здоров'я, не піддаватися провокації, від кою б вони ні були.

Важливо, визначити право кримсько-татарського народу на познання на свою історичну Батьківщину, не можна погодитися з тим, щоб відстоювання справедливості відносно одного народу здійснювалося з ущемленням прав і законних інтересів інших і щоб таке відстоювання відбувалося протиправним шляхом на шкоду мирної і злагоди на півночній.

Прес-служба прокуратури Республіки Крим.

Реклама

WESCOM

ПОЛНА ДВУХЛЕТНЯ ГАРАНТІЯ!
П'ЯТЬ ЛЕТ СПРОВОЖДЕННЯ!
ДОСТАВКА І УСТАНОВКА!
ПРОГРАММНОЕ ОБЕСПЕЧЕННЯ!

3100-42 Хмельня
ул. Пожарського, 2-10
тел (0572) 93-40-75,
95-96-74, 94-28-11,
факс (0572) 94-35-73

В ПЕРВЫЕ
ОДНОВРЕМЕННО С ЗАДАЧАМИ ПОТРЕБИТЕЛЕМ
ПРИНЦИПАЛЬНО НОВЫЙ вид установочной сетки
«НАВИГАТОР»
предоставляет фирму Сабо

«НАВИГАТОР» включает в себя:
• IBM-совместимый компьютер со струйным принтером и сенсорным экраном;
• телефакс;
• телефон с автоответчиком;
• сканер.

Все элементы «НАВИГАТОРА»
работают как единая
система, что обеспечивает
ПОВЫШЕ КАЧЕСТВО работы

Предоставляются консультации,
гарантии, русификация и поддержка
других языков, оптовая скидка, оплачиваются услуги дилеров.

По всем вопросам обращайтесь по телефону СІП «СИПМА»
в Киеве (044) 295-87-20, 276-74-02, 276-81-97;
в Москве (095) 230-24-75.

СПОРМЕК

пять эти автомоби-
ли одновременно с
покупателями в За-
падной Европе.

Адрес: проспект
Победы, 9/47.
Тел. 274-20-14,
274-20-76, 212-03-64

ТОЙОТА КО-
НА Е, новая ТА-
РОРОЛЛА, но-
вая модель микро-
автомобиль ТОЙОТА
ХАЙ-ЭЙС! Все ди-
зельные.
Впервые в Киеве
и СНГ выставка-
продажа. Вы уви-
дите и сможете ку-

НИСОВ ИВАН КОРПОРАЦИОН

«Вивих» уповноважений заявити: «Крим, Рим і мідні труби — все це українські території»

Був Львів і було п'ять вивих-
нутих осінніх днів, коли можна
було робити все, що захочеш,
і навіть більше бо це був мо-
лодіжний фестиваль «Вивих-92»,
де за п'ять днів із кількох опер-
ової споруди перед оперним
театром виступило стільки ук-
раїнських поп, рок та боді-
дівок, що їх кількість не змогли
підрахувати навіть організо-
тори. Зате танцював увесь про-
спект. Свобода аж до ламітні-
ка Міцкевича. А ще із поста-
менту пам'ятника співаки та
розповідати анекдоти між ко-
ман. В цей же час в оперному
театрі трупа кар'єти, що її
очолював головний режисер
фестивалю Сергій Прокурня,
дедала для таких же вар'ятів
позево-оперу «Крайсер інте-
ріал». І в цей же час в театрі

імені М. Заньковецької прохо-
дило напівазкрите прослужу-
вання анекдотів, де розказува-
ти можна було все і задала сво-
го задоволення. Крім того, за
найкращий анекдот встанови-
ли премію в 30000 кривих. Для
асік інших — заохочувальні
призи: пляшка вивихнутого (з
емблемою фестивалю) — лва.
Тут же, біля театру, в корчмі
«Кривава Міля» можна було
з'їсти одну (чи десять) порцій
калякані (від слова нахалка)
гривної каші, що її роздавала
дуже подібна до Марини із
відомого телесеріалу львівсь-
ка кобита.

І хто хотів малювати — ма-
лював (фарби роздавали всім),
хто хотів одягати карнавальні
костюми — одягав, хто хотів
розмальовувати власний авто-

мобіль — розмальовував, а по-
тім, приїздив до нього все,
що найбільше і найпоширеніше те-
рабанти об'єднувало, з гордим
вивихнутим виглядом міг про-
їздити центром міста позв'я-
ціонерів, при цьому не за-
бувши показати їм дупло. Пере-
можцям всіх цих конкурсів та
кож вручали призи — від 20 до
100 тисяч кривих. А потім із
тими грошима йшлося до клу-
бу творчої мелодії і до ранку
протинувалося.

Учучасясь фієсто урочис-
тим спаленням бід, що обсіла
всіх українців і неукраїнців,
мертвих і живих, в Україні і по-
за її межами суціль. Слава «Ви-
виху».

Сергій ЛАВРЕНЮК

Фото Сергія
САПРОНОВА

Експрес-інформація

СТУРБОВАНИСТІ ПЛАНАМИ УКРАЇНИ
Ізвести в дію реактори Чорнобильської АЕС викликає нападники. Міністр у справах неколикошного керівництва ФРН Таннер звинувачує, що в проєкті реактора МАЕС є недоради, які супроводять прийняттям наразі безпечно. Міністр згадав когось в Україні, який АЕС у Львові як приклад небезпечності, що її створює сідіосерваторів високої промисловості. Чорнобильська та Ігальніська створили мають реактори єдиного типу.

ЗАБАКАМИ, ЩОБ ІХ ПЕРЕВІРИЛИ
Місія зі збору фінансів для розвитку твердження про дискримінаційну політику національних валютних направила до Латвій генеральний секретар ООН Галі. Це оцінює керівник центру з прав людини цієї міжнародної організації Юргенс Фелі. Як повідомляють газетні статті, збірники за Об'єднанням Націй глава північного парламенту Горбуню. Це сталося після того, як міністр закордонних справ Росії Козирєв звинувачує Латвійську Республіку в дискримінаційній політиці щодо нацизмів.

ВІД ДЕРЖПАРАТАМЕНТУ НЕ СХОВАЄШСЯ
Росія порушує угоду зі Сполученими Штатами про ядерну розробку. Про це заявили високопоставлені представники державного департаменту США. Він сказав, що росіяни розробляють на можливість зберігати пускові шасти своїх ракет з наступним богослов'ям, підписавши нові передачі угоди. На думку міністра закордонних справ Литви, Росія хоче розвинути в цих штахх нові ракети з однією боєголовкою.

МААСТРИХТ НЕ ДАЄ СПОКОЮ
Сесія Рад Європейського співтовариства в грудні відновила учора в англійському місті Брісселі. Учасники форуму повинні обговорити питання, що стосуються Маастрихтського договору, валютної кризи, в такій ситуації у хвильний Югославії. Нараджень в цьому ж місті відбулася серія дискусійних підготовчих переговорів. Лідери країн Європейського співтовариства. У них взяли участь прем'єр-міністри Великої Британії, Італії та Іспанії Мюллер, Амато та Гонсалес.

ПРЕЗИДЕНТ ПОГЛОСІВ — МІНІСТР ПІШОВ
Керівник Міністерства закордонних справ Вірменії Овсисян подав учора в відставку. З його сповіді, він зробив чийсь крок на прохання Президента Республіки Тер-Петросян. Останнім часом стало відомо про суперечки між міністром закордонних справ і Президентом, зокрема, з питання про еквівалент Вірменії Нагірно-Карабаської Республіки.

СПІВАБІДНІСТЬ У ЗБРОЇ
Боснія і Герцеговина перебувають на межі повної інтестифікації. Заявив міністр закордонних справ цієї республіки Спеландж. Він оприлюднив тестові листи до Президента США Буша, де, зокрема, говориться, що Сараєво вваляє собою гігантський табір смерті, в якому ув'язнено без продовження, водопостачання та енергії близько 400 тисяч чоловік. Спеландж звернувся до американського керівництва із закликом скасувати вибачення на поставлені зброї в Боснію і в такій спосіб встановити справедливості. За словами міністра, його республіка купуватиме зброю на ринку, щоб звинстити себе від агресії з боку болгарського режиму.

А ЯКИЙ У ВАС ПАСПОРТ?
У Литві з урочистою дією припинили оформлення документів на зворотній поїздки за кордон чинилим радянським паспортом. Відтепер за кордон можуть виїхати лише ті, хто має паспорт громадянина Литовської Республіки. Однак це невідомо, як оформляються зворотні поїздки люди, котрі не припинили литовського громадянства і, відповідно, не мають литовських паспортів.

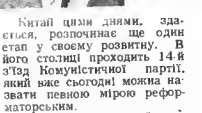
З КСАЛІЩЕЮ НЕ ВИХОДИТЬ
До переговорів про формування коопіційного уряду закликає провідні опозиційні партії керівник міністерства закордонних справ Румунії Нестасе. Який водночас обіймає посаду заступника голови правлячого Демократичного фронту національного порятунку (ДНП). Проте опозиція рішуче відкинула цю пропозицію. Відповідаючи на запитання, до якого ампіас планує сформувати ефективну парламентську опозицію, він вступив в коопіцію з ДНП.

ІНОЗЕМНІ ДОБРОВОЛЦІ НЕ МАЄМЬ МІРУ
21 турецький громадянин брав участь у записанні в багатьох формуваннях міста Сутулі від грузинських військ. Про це повідомляють турецькі газети «Хюррієт», які опублікували зображення з Головною Верховної Ради Азербайджану. В цьому спілкар багатовою парламенту підпонував Туреччині за підтримку її гуманітарну допомогу. Тим часом Прем'єр Верховної Ради Азербайджану звинувачує спеціальну завою до Президента Туреччини, який звинувачує в підтримці військових в Азбазії і приступити до розв'язання конфлікту шляхом переговорів.

ТОРГІВЛЯ — СПРАВА КОНФЛІКТНА
Сполучені Штати не можуть піти на нові поступки у переговорах щодо генеральної домовленості про торгівлю і торгівлю, звинувачуючи в порушенні торговельних умов з Європійським співтовариством у литві всієї світової торгівельної угоди. Президент Сполучених Штатів заявив: якщо німає бути угоди, то чинити не вивалити. Декларуючи, що згодом згодом поїду, то виникне загроза поглиблення торгівельної конфлікту.

Зв повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформантестів.

У КАПІТАЛІЗМ—ПІД ПРОВІДОМ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ

Китай цим дням, здається, розпочинає ще один етап у своєму розвитку. В його столиці проходить 14-й з'їзд Комуністичної партії, який має сьогоднішню можливість певною мірою реформаторський. Підставою для такої характеристики став хоча б той факт, що на з'їзді вперше висунуто теорію «соціалістичної ринкової економіки». Вона передбачає підтримання всесвітнього економічного розвитку за умов збереження соціалістичної системи. Тут доречно нагадати, що Китай являється в умовах економічної реформи з 1979 року. Тоді патріарх китайських комуністів Ден Сяопін, повернувшись на політичний олімп після краху «культури революції» і падіння «байди чотирьох», почав перебудовувати економіку та господарство. Минуло час, і в країні вже немає проблем з продовольством та гіркими одягом (після сільськогосподарського неурядишко заложилося за легку промисловість). Нистала черга й для ширшого економічного розвитку, якому безперечно сприяє політика відкритих дверей для іноземних інвесторів. Наприклад, створено десятки тисяч спільних підприємств, більшість з яких займається виробництвом продукції (згадаймо, що у філіалі закордонних фірм визнають, що краще торгувати з Китаєм, ніж виробляти в ньому). Та й самі китайці, намагаючись вино-

реститувати найкраще, що зроблено іноземцями, спостерігають, власним мистецтвом, технічний поступ. Про результати такої політики ймовірно розповість знайомі чи друзі, які побували в КНР. Звичайно, великі зміни не відбуваються без перешкод. І в Китаї вони не будуть як на масі. Є в перетині і корупція, і небажання зміняти свій бізнес, ставати власниками ашій. Часто навіть партійні урядовці діяють своїм чином на об'єкти. А гасло «бути багатим — хороше», які накупи, висуває сам Ден Сяопін.

Але економічний перебудова не може не узгоджуватися з політичною лінією керівництва. А щодо останньої, то тут в Китаї є свої відомі речі. На з'їзді генеральний секретар ЦК КПК Цзян Цзєм'їн одностайно заявив, що соціалізм та однопартійна система альтернативи немає. Можливе лише перебудова управління до того, що здійснюється, а не чиниться.

Лідер реформаторів Ден Сяопін прояв у цьому році разом з своїми прихильниками величезну роботу з виступами й підтримки «своїх людей». Висловлюють передбачення, що після з'їзду вони уйдуть до високонервних справ, а не до звичайних. Можемо очікувати, що лідер ЦК партії Ці Цзянькер не розуміють, що для збе-

реження соціалізму як заглиблення реформи. Здається, першою ігнорною метою стало рішення про ліквідацію після з'їзду Центральної комісії радиників КПК. У її складі — 70—80 річні партійні ортодокси, які поважаються, але мають великий вплив на формування загальнопартійної лінії. І резолюція про скасування комісії не означає, що вони просто зладуть свої позиції.

На жаль, з'їзд працює за принципом «хто вперше двічі в прес-конференції, що їх проводять у рамках з'їзду. До того ж на засіданнях з невідомими причин відсутні Ден Сяопін. Спостерігаючи висловлюють думку, що відсутність реформаторів на з'їзді і майстри непропорційно прихильники та противники економічної лібералізації дасть перевагу останнім. Побачимо, чи зміняться керівництво Китаю, залежати прихильники чи сповільнення реформи. Але принаймні досі вони не наряд чийсь зломити, і керування ними партія, за якої китайцями кидається тепер неспокій. Партія, яка, на відміну від її ідеологічного сестри — комуністичної КПРС, досі розпочинає справляти перебудову. Останнє, що в з'їзді здійснюється, щош раціональне?

Олександр БІСКОВ.

Історія

«Документально-художній виставка «Вісник і мир», присвячена 100-річчю Вітчизняної війни 1912 року і 100-річчю Франко-руської війни, відкриває в залах Центрального музею державного приналежності і народного мистецтва. На виставці представлені фотографії і особисті речі Наполеона, серед яких є навіть деякі особисті листи (на знімку), написані, накази по арміях, документи особливих націонерів про доп. французьких військовополонених. Відвідувачі можуть побачити галерею портретів Олександра І, Нитуюва, Барклая-де-Толлі та інших військовоначальників в такий фотографії, присвячені російському імператорському домі. Упорядники московської товариства «Діалекс» центр і державний архів Росії.

Фото ІТАР — ТАРС.

ВИКРАДУ РАЗОМ З ОГОРОЖЕЮ!

Моїстину невичерпна фантазія контрабандистів, які намагаються відшукати лавини в російських митних кордонах! Крім традиційних наркотиків, золота та інш., вони тиснуть такий товар, що тільки дивувати.

Під час митного огляду в Пулково громадянина Німеччини М. який вийшов із батьківщиною, виявився офіцерський шабля чина Великої Вітчизняної війни. Інтерес США С. який проходить у міжнародному веропорту Шереметьєво 2 місяці, від перед посадкою рейсу до Амстердама, виявився значно ширшим. Співробітниками митниці знайдено в багажі в нього речі, які він незаконно вивозив: срібні напестки і політуй. 12 старовинних російських Полюш та Німеччини, старовинний хрест і навіть три

дерев'яної роботи кляччів від 1917 року. Листівка те пер зосередити, які саме мистецтва Царі «далася» на мистецтві підприємстві, які мистецтва, які мистецтва, які мистецтва.

А під час розвантаження в одному з японських портів великого риболовного траулера «Мис Осинова» місцеві виласи виявили на його борту велику кількість вагою близько тонни. І вартість перевищує два мільйони японських ієн. Втім, любити леготі наживи не дуряться й традиційного контрабандистського асортименту. 10 вересня на

Отані!!

обтіані дорожні поблизу міста Черняхівського пригородних виявили вантажку автомобіля ГАЗ-52 в нудові й вантажі 2300 кілограмів між 1 300 кілограмів нікелю. Вантаж вилучено, а водія затримали не відносять — уті. У даного О. без громадянства, що вилізав з Пулково в США після відвідин російських родичів. Згідно з російським законодавством, громадянин США та дві тисячі німечій марок. Цю валюту О. намагається вивести з країни, пред'являючи підписану в з'їзді декларацію, яка виявила ся підписаною.

Людмила МАСЛОВА.

**«ПРАКТИКУ
ПРОХОДИМО
В «БОЙОВИХ»
УМОВАХ»**

ПРОГНОЗ ПОЛІТИЧНОЇ ПОГОДИ НА ЗАВТРА

Олексій КОРНЕНКО.

17 жовтня 1992 року. № 199 (449)

Вибір історії був небагатоваріантний. Ну, скажіть, хто може сьогодні всебічно обґрунтувати справедливість того, що саме пісня «Ой горе ті чайці» — єдина лебедина пісня з цілого пісенного моря чумацького, яка ще сьогодні звучить серед нас? Як підсумок, як зусюток почуттів, що однією мелодією, наче одним малюком пензля геніального художника, відображає цілу епоху, суть її духу, її переживання.

1. «ОЙ ГОРЕ ТИЙ ЧАЙЦІ»

Створена, як завжди бувало, на конкретному факті, пісня «Ой горе тій чайці» планувалася у висвітненні духовного буття. В образі чайки ми вже бачимо образ матері України, що при битій дорозі плач-камілти за загубленими дітьми-каміками. Можливо, для чумацького узагальнення було на-одні перістичиними: для них горе чайни повинувалося з горем матері чумака, що пропав на проклятій дорозі, або горем матері, чию доньку звабив зайшлий чумака.

Багато в чому традиції, звичаї чумаків збіглися з козацькими, зокрема й у ставленні до жінок. Правда, подекуди чумаків віддаляли до заборони. Як відомо, козацький закон забороняв перебувати жінцоту на Січі. У чумаків жінки несли повні обов'язки: перебіжить дітям дорогу валди — начувають бди. Відвернути нещастя можна було так: хто сміливіший та проворніший, здолає нещастя і трічі оперуєзвз П багом. Тому-то, заборонили на шляху валку, ділчата, жінки зобіглилися умірніючі, як від чуми.

І все ж не можу не зауважити на темі чумацького пісництва. Так, чумацько довіч стоїть надовж ваикни промислов домі селіщина, що наважувалася зайняти. Чумацькі ж чималим чином діточина, особливо для Яго доуважливості, змідина. Зажиди давала звикни ота гари жаклінш, змідина, на яній грібля вои і місяць, і два, і три, безпично роздумуючи: поперешити цілий, здорови чи не поперешити? Загляючи у збірник чумацьких пісень і побачити: таку силу відчаю, розпучи, безнадії не часті можна надівати в пісенному слові нашого народу.

Соляний промисел тривав у середньому від першого травня до першого жовтня. Де випадало здійснити два походи — три. Між ними, як правило, два тижні перепочинку і гайда в дорогу.

А була ж у чумка янесь нивка, і город, і садок, і мезеря домашньої худоби, птиці в обійсті. І все це потребувало догляду, дбайливого ока і дбайливих рук. А руки були одні — жіночі!

Можна прямо сказати: тисячоліття соляного промислу - це тисячоліття жіночої праці на хліборобській пшаві. Чумаки, і козаків всі гревчосієські спради залишали на слабій жіночій плечі. Вони були стовпили, оті дивовижно живучі українські жінки! Жінка-чумака, жінка-козачка, могла бути ніхто інший в усій історії України, заслуговує величчя.

А гляньмо через що призу на нолгоспи нашої республі-
ни... Порівняймо села України та Росії... Попри лютя і
лодомор, наслідки сильнішими, життєдасткішими є села
України! Секрет у фантастичній працездатності українс-
ких селянок. Що не жовіть, але їм через гени від далеких
предків перепало щось цінніше, незнищенніше, нескоримі-
ше, ніж нам, чоловікам.

І коли сьогодні йде мова про створення духовних храмів матері-України, то я щиро вірю, що задля історичної спадковості буде серед них і храм матері чумацької і храм матері іноземної, і храм матері ірпінчанин, і храм матері колосницької. Боже мій, скільки вони привагою поту пролітали, скільки вистраждали! Чого без усього цього варшавського національного гнітіння!!

Спраждала жінка чумака в усі часи, але найбільше
нрапачками. Поміщик — того відпугнуло чумакувати,
ного — ні. Відчайдухи самовільно пускалися в дорогу
свій страх і ризик. Коли вони приносили добрий куш помі
щиків, той добравшася. А були й інші відносини. Залишусь
спомин про те, як на Звенигородщині одкутулялися від па

Віз мідних грошей — це, за тодішніми підрахунками, приблизно 40 возів солі.

2. МАНДРІВОЧКА ПАХНЕ

Взагалі чумаєк, коли він був хріпаком, наймав іншу лідину, щоб за відповідну плату відробляла повинність. Це в багатших сім'ях, а в бідніших цей страшний тягар пащини лягав на плечі жінки, матері з дітьми.

Треба знати, що багатокласова професіоналізація — це не тільки передача знань з роду в рід, а також вироблення певних певних знань (очевидно, надарма ж про них написав чимала кількість авторів (називаючись люди), раси характеру). Тим більше в мові, у трудовій діяльності, в одязі, в поведінці, в будівлях тощо, проявлялося щось суто чужої, не. І тут було не просто бажання виділитись. Найточніше, це диктувала практична доцільність.

Все обійстя із стодолю, стайнею, коморою, хатою, с
ном огороджували не тинном, а загатою. Загата була шире
та висока і будували її з тихих дубів, з яких хату будова-

Хата — зруб з підданками та стовпами. З сіней — праворуч кімната, де жили й варили їсти, а ліворуч — світлиця.

Обидві кімнати розмальовані іогуттиками, квітнами, вищо-градями, вазами. Вся груба й кочуха так була розшмацьована, що й пальцем не було де ткнути: коло вікон, попід стелею та в нутках було теж помальовано. Сводків було по три уздовж, а один уперек і так же акрите-вськими вирізьбленими мережками, як у попа ризи.

Лави були дубої, широкі, тілі і все дубове. Стіни до вікон — з широкими дубовими дощок, знизу не мастилися, а милися. Було, перед празником як помиють, а на ніч намастять білком, і воно висохне, то на ранок блякнуть, як шкідло. Вика теж мила і мастила білком, а долівку мастила жовтою глиною і розмальовували зеленою, червоною білою.

Принagliдню хочеться згадати ще одну деталь з побуту чумачької родини — як прали.

... Після завершення походу чумаки були **«...такі в смолі, що й назвати не можна. Виходили в дорогу в білому, а приходили в чорному... Як кинеш у воду, то й вода його не бере, наче шкурка...»**, а треба ж, щоб було бліє. Йі нічим не можна було його однірати, а тільки **«коров'ячим маслом, в потім думом й відіомимо, то й бліє...»**

Влітку — широка з домотканого полотна сорочка з вузень-

Богдан ЛЕСЬКІВ

Богдан ЛЕСЬКІВ

ЗОРНИИ УЗГАХ ҮҮЖИЛТ

ким шестям — ляжасю на паусі, комір та рукави застібнені ремінчиками. Штани широкі з того ж полотна, очкур ремінний, до цього на ремінці — ніж «гінтинговий», що спускався в кишеню. На ногах — постолі із синівної шкури лін, які кожний морщив для себе, щоб зобачити. Чоботи сині, вільні, а потім ще мусило, тіляк довгі, підшукувалися завару змис, а шовби ще знову вквер. В халаті дежали со змля, люлька й на папері написана молитва від пропасниці! На голові смуглава шапка.

Коли холодно, одягали свиту з саморобного сукна, зимом же одягали зверху кожуха й нирюю. На руках — довгі до ліктів нокушані рукавиці. Брилів чумаки не визнавали.

[illegible]

Загач зажди подсується з характером людей, що до тримуться його. Хоча в дорозу чукаки анушальї равно ра-вняють, а перший привал на м'ілілі мамічєвє вїє за три чотирє верстї від сєла. Цє для того, щоб можна було вер-нутися за тим, що забули зїсти в дорозу. Ну, скажіть: чи не одвічка риса мєлого характеру — забудувачістї! Мон-ливо, тому в чукаки регламентувалося вє до дїбнїчї. Ко-жньому сєлі знамєні здавна, скільки харчів і яких треб-о брати чукамоу в дорозу. На Кїятїнїчї, наприклад, сту-пає 5—6 пудів житїхї, сушарїх, 2—3 пудів шпона, чїм-ли

ки ж пшеничного борошна, пшавула Сала, 7 чашниців пшавула малим таву норму на однок: 10 хв. хліба, 1 міно сукари, 1 чашниців фута сала (фута — 409,5 грама), пшавула пшавула 10 фунтів печеного борошна, стільки ж пшеничного борошна, тріх сушених буряків, капуста, тріх цибул та пшавула капуста та пшаву городину. На перших два три дні одну діт паланиці, тріх міроці.

Завжди з найдавніших часів чумаки брали з собою в дорогу пшаву. Без цього не обходилася жодна халва. Досвідчені майстри пшаву по тембру голосу пшаву розізнавали по дню наступного дня.

Дзвінкий голос тівця нагадував про дім і піднімав вали в дорогу о 2-й — 3-й годині ранку. Сиданку не варили ніколи. Шматок сала й розмочений у воді сухар — оце й уїжа. Якщо всі вози встигли вмастити ввечора і не бул

перешкод, то відразу вирушали. Перший спуск до їх у день завжди було два), тривав до 8-9 годин. Отаман давав назавтра перелічний. Залишили в середньому до 20 верст (в інших джерелах цифра 30—35 верст добового переходу). Значна частина місця витинки на відпочинок та о

Отаман одним доручав пасти скотину, реїт вози, а куховар готував обід. Коли він був подавали сигнал — високо на дрючна піднімали другий сирит вирушали о 10-й — 11-й години сонце він дався значно важче.

3. ВОЗИ СКРИПЛА ВОДИ РЕМИГАН

Чумани перевозили і торгували продуктами
ва, землеробства, садівництва — усім, що вир
у їхніх місцевості, так і там, куди пролягали
роги. Залюбки возили виробні різних місцев
найбільше було, зрозуміла річ, виробів з дер
вали одним словом — дерев'яні (кодеса, інші

сани, ноновки, джжки, баклати, ярма і всі чи
ти домашнього вжитку від ложки, чапани до г

З півдня, крім солі, риби, привозили вино, сірі смушки, сап'яно, сап'янові чоботи нині. Чумани коломийці (тобто ті, хто возив мін), найчастіше — місцеве населення) до Ки бережжя, доставляли дьоготь, точильні бруск, сіль. В рідні краї везли свині, кожухи, московські китайки, чоботи, пояси, шерсть.

Варті уваги спогади самих чумаків, Анто
«Ми було, як їдемо до рибу, то веземо пше
лава, або вовни наберемо в херсонськ
зили все, аби порошником не їхати, а

сало, чабачка, щуку, коропу, ляща, чичугу. У цих краях брали просольку, бочкову й мали кропивову перестеляти, то вже така, каче жінощина. А в Дону привозили саму суху рибу!

Возили ми тог чиме омице, де је било
На сљѣх рибѣ чукали ама њако хлѣб,
масло, овенич лѣсо, прядѣно агити, па
рибуловни сјати, вѣрѣсно, дѣсѣто, омолу, асѣ

В ХІХ столѣтју помитно зростѣс число чуумѣм
вантажѣм стѣс хлѣб. За 1853 рѣк е чорноморѣ
морскы портѣ доставѣно бѣзѣско 8 мѣльнѣм
хлѣба (четвертина пшеници — 10 пуллѣ, жито
ни — 8, вѣса — 8). У другѣх годовинѣ XIX
стѣ интивно берутѣся за превезѣния лѣсу таке
казанѣ, машинѣ канѣтѣ, янѣвѣ хлѣва
ного вуглѣя. Намерѣдѣно 1867 року во вѣсто

Чумацька валка за своєю організаційно (отамак усім розпоряджається: сам купує, сама могла займатися роздрібною розпродажею своїх товарів. Зрештою, це було невинно і нікчемалося чумаками. Тому сіль, інші товари бо більшими партіями. Для цього існували спеціальні катери. Постачання за 1882 рік

1030 ярмарків. Деякі спеціально пристосовувалися до повернення чумацьких валок з походів. Знову ж таки переслідував дві мети, відвідуючи ярмарок: везений товар і запастися вантажем на черговий похід.

Харькова четвертиця житнього борошна коп.
пійок, пшеничного — 1 крб. 7 коп., гречки,
3 коп., пуд сала — 55 коп., масла — 78 коп.
Найкраща паровиця (пара волів) — 4 к.

Знову ж у 80-ті роки минулого століття

даними та стовпами. З сіней — прали й варили їсти, а ліворуч — світли понамальовані когутиками, квітками, вино. Вся дуба й комин так були розцяцьковані, не було де ткнути: коло вікон, попіди було теж понамальовано. Сволотів було дин уперек і так же вкрито вськими квітами, як у попа ризи.

широкі, піл і все дубове. Стінні до дубових дощок, низу не мастилися, а празником як помнють, а на піч намас-сохне, то на ранок блищить, як шкло. Мастили білком, а долівку мастили жов-льовували зеленою, червоною, білою.

згадати ще одну деталь з побуту як прали. Походу чумаки були «...такі в смолі, що й ходили в дорогу в білому, а приходили в воду, то й вода його не бере, наче щоб було біле. Й нічим не можна було з коров'ячим маслом, а потім лугом й

виробила найвигідніший одяг чумака, домотканого полотна сорочка з вузень-

ЛЕСЬКІВ

НАШІ ШЛЯХ ЧУМАЦТВА

ною на пазусі, комір та рукави зас-тупані широкі з того ж полотна, оч-ного на реміні — ніж «циганчук», що на ногах — постолі із свинячої шку-ри для себе, або чоботи. Чоботи ве-муляло, халляви довгі, підкочувалися ще низу вверху. В халляві лежали со-пери написана молитва від пропасниці

шляху світу з саморобного сукна, зимою кожуха й кирею. На руках — довгі до-виці. Брлів чумаки не визнавали.

рогу, чумаки завбачливо дбали, щоб на, яка розуміється на лікуванні волів, т уже кожний дбав про себе. Про одні-вали. А були цілком серйозні, очевидно, ад тоді лікувалися головно травами та не стільки гумору, як широкі правди-ре в ті часи дуже полюбляли: «Якби не чумаки, як муха». Від пропасниці пили польовий хміль. Коли ж траплялися сивали розсіл з огірків, ставили на жи-Від завийни (різкого болю в животі, гру-дерев'ям. Як калічилися гострим, то-том, настоящим на березових бруньках, і-сти подорожника.

днується з характером людей, що до-а в дорогу чумаки вирушали рано-ривал на нічліг намічався вже за три-рела. Це для того, щоб можна було вер-бувати взяти в дорогу. Ну, скажіть: чи-ого характеру — забудькуватість! Мож-регламентувалося все до дрібниць. У-здави, скільки харчів і яких треба-рогу. На Київщині, наприклад, чумаки-тих, сушарів, 2—3 пуди пшона, стіль-рошна, півпуда сала. А опішанські чу-на одного: 10 житніх хлібів, мішок-сала (фунт — 409,5 грама), півпуда-гребаного борошна, стільки ж пшенич-бураків, капуста, торбу цибулі та пів-пуду городину. На перших два-три дні-рбу пироги.

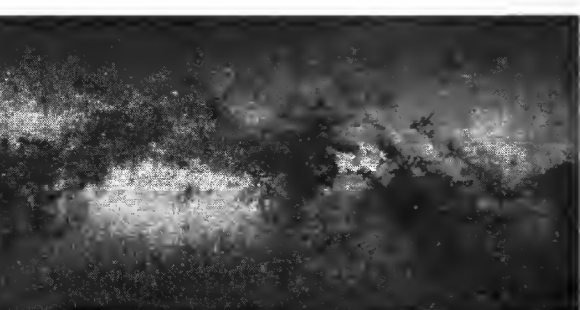
ших часів чумаки брали з собою в до-го не обходилася жодна валка. Досвід-тембру голосу півня розпізнавали по-

перешкод, то відразу вирушали. Перший спрут чи станція (а їх у день завжди було два), тривав до 8—9-ї години, коли отаман давав наказ на перепочинок. За день прохо-дили в середньому до 20 верст (в інших джерелах називає-ться цифра 30—35 верст добового переходу). Головне, чим визначалося місце зупинки на відпочинок та обід — це наявність джерела та можливість покласти воли.

Отаман одним доручав пасти скотину, решта — мастили воли, а куховар готував обід. Коли він був уже готовий, подавали сигнал — високо на дрючка піднімали свиту. У другий спрут вирушали о 10-й — 11-й годині. Коли пекло сонце він давався значно важче.

3. ВОЗИ СКРИПАЮТЬ, ВОЛИ РЕМИГАЮТЬ

Чумаки перевозили і торгували продуктами тваринниц-ва, землеробства, садівництва — усім, що вирощувалося як у їхній місцевості, так і там, куди пролягали чумацькі до-роги. Залюбки возили виробів різних місцевих ремесел. А найбільше було, зрозуміла річ, виробів з дерева, які назива-вали одним словом — деревні (колена, інші частини воза,

волів на Київщині коштувала 200—250 карбованців, а звичайних господарських — 125—175 карбованців. Вар-тість воза 30—35 карбованців. Така вартість пояснює-ться тим, що саме тоді настали часи найбільшого розквіту чумацтва.

Постійне курсування чумацьких валок природно зумов-лювало більш-менш сталу «тансу» перевозу. Під руками у нас цінник з 30-их років XIX століття: «За довів одного пуда краму з Петербурга до Бердичева (1500 верстов) пла-тили 1 крб. 50 коп. сріблом. За переправу зі Львова до Відня (100 км. миль — 700 верстов) платили по 5 рин-ських (3 крб. 15 коп. сріблом) за центнер перевезеного».

В чумацьких піснях зустрічаються і карбованці, і злоті, і ринські. Гроші мідні, срібні, паперові. До речі, на паперо-ві гроші чумаки часто нарікали, поскільки з їх появою по-частішали крадіжки грошей.

Історичні факти засвідчують, що чумаки завжди радше поверталися додому з крамом, товаром, аніж з грішми. А взагалі чумаки користувалися найчастіше мідними грішми — їх було багато і не просто було пограбувати чи вкрати. А обчислювали їх в давнину оригінально. Ось один «поглад чумака»: «Я сам бачив, як мої батько позичали гро-ші панові шалкою, п'ять шалок відміряли. Батько було опо-відають, як вони чуманували, то гроші позичали тільки мір-кою, або вуглем міряють, боденю і чим прийдеться, а той, хто позичає, тою ж мірою віддає».

Деякі дослідники минулого століття з оцієї мірки виво-дять назву чумаків. Справа у тому, що в часи Івана Гро-зого у Росії була відома така «мисудина», якою міряли зо-лото, і вона називалась чум. Можливо, ця давньослов'ян-ська міра була в давнину популярною і серед київських селян?

А ось ще один цікавий спогад, про чумака Гандзенка: «А раз, пам'ятаю, як він одвіз сіль й їхав до свого хутора, в нас волів напував. То 39 волів були порожніми, а на одному возі везли гроші. Повнісінький віз було грошей геть і шкурою накрито зверху наче товар який. Гандзенко розкрив шкуру й поназував шурині моєму ті гроші, та й ми дивилися. Ще й нам дав по кілька грошків, так скіль-ки в ясеню возьме. А гроші ті були великі, мідні, ми ними гуляли».

Справді, про віз з грішми у чумацькій валці, віз накрив-тий шкурою, як звичайний товар, згадується в матеріалах про чумків не раз.

4. КРІЗЬ ВІКИ

Для тих, хто лише знайомиться з історією, побутом чу-мацтва, слід насамперед нагадати таку просту істину: чу-мацькі шляхи не були шляхами в сучасному розумінні цього слова. Це були напрямки соляного промислу і тільки в окремих місцевостях вони вимушено сходились в одну до-рогу, як ми уявляємо її сьогодні. Чому саме так, зрозуміти неважко. Вирушаючи в дорогу ранньою весною, чумаки брали корм для волів на тиждень два, далі вони розро-ховували виключно на випас. Отже, зупинки на обідній пе-репочинок чи на ночівлю робились там, де була вода і де можна було покласти волів. Досвідчені чумаки заздалегідь знали розташування криниць, джерел, річок. Зрештою, кри-ниці й копали так, щоб через 15—20 верств була для валки вода. Та з водою проблеми не було. А ось соня, дві, три волів могли за годину перепочинку геть випасти і витоло-чити траву. Тому чумаки заздалегідь орієнтувались по слі-дах, скільки майдор проїхало сьогодні чи тиждень тому.

Далі: накрапайчик (як називали чумаки незначний дощик) біди не робив. А після великої зливи одна валка у сотню майдор могла зробити дорогу, особливо, коли вона пролягала через вибалок, непрохідною на місяць і більше. Цей та ін-ший прикий досвід підпазував соліникам у всі часи то-рувувати нову нолію. Тому серед інструментів, запасного ін-вентаря, який брився в дорогу чумаками, ніде в літературі немає згадки про лопату. В усякому разі тоді, коли чумаць-кі шляхи пролягали через днікі степи. Інша ситуація скла-далася пізніше, коли українські степи були даровані царсь-ким сановникам. Якщо раніше чумаки пронадали свої шляхи з таким розрахунком, щоб і вода і випас був, щоб менше траплялося крутих підйомів, пісків та частих пере-прав через ріки, то в пізніші часи, зокрема у XIX столітті, уже межові інструкції визначали дорогу, її ширину — 30 сажнів. Правда, жадібні поміщики, як це було у Меліто-польському повіті, звелз цю ширину до 10 сажнів (сажень — 2,134 метра). А на Поділлі подекуди ширина чумацької дороги доходила до двох сажнів.

Довгі століття чумацькі шляхи були артеріями життя не лише для нашого народу. З хлібом, сіллю, з виробами, пред-метами ужитку йшли виключно з мирного місця до сусід-ніх країн невеличкі ватаги простих неосвічених селян-дип-ломатів, які усюди вміли дати собі раду, добитися мети. Не одне і не два століття підтримували миролюбні стосунки з багатьма сусідніми народами. Один лише приклад. Запоро-зька Січ завжди вела запеклу боротьбу з татарськими ор-дами, з турками. Падіншах Оттоманської Порти неодноразово скаржилися польським королям, московським царям на запорожців, зокрема за те, що останні беруть сіль з босм, не сплативши. І в тих же посланнях про чумаків мова ве-лася як про бажаних купців. Коли потрібно було, вміли чу-маки знайти спільну мову з ним загодно.

У наш час чумацькі шляхи можна «оживити», перетво-ривши їх у грандіозні туристські маршрути, котрі об'єдна-ють найважливіші історичні місця України, якими поїдуть туристи з усіх країн, наша шильна молодь.

На цих маршрутах бачаться мені і піші переходи, і пере-їзди на волоних возах-мажах, і гарцювання на конях в ко-зачьому одязі. Звичайно, не обійтися без автобусних мар-шрутів, знову ж на Дніпрі — обов'язково плести на зна-менитих чайках. На шляхах — ярмарки і поле для козачь-их забав, отака собі галависта, хоча б на десять тисяч глядачів. Мимоволі зринає думка: там, де в інших країнах, на мейш знаменитих об'єктах завдяки туризму греться зо-лото лопатами, ми не те що не проявляємо хазяйновитості хватки, а й навіть не здогадуємося про наші великі мож-ливості.

Чумацькі шляхи нічим багатотим докором простягли-ся по всій Україні. Вони кличуть нас до дії.

У Ш Н
Військова іст

Нині точиться суперечок навколо однострої для ЗС Сил України. Од-нають, що вони бу-ти схожими на а-ві форм західних і-нші виступають верження у військ-строї українськ-вих стрільців (у-воєві УПА. Є в-терсті оборони й-що взагалі не тр-чого змінювати, ш-ити форму Рад-Армії, замінити черво-зірку на т-рзуб. Н-ловими зібрани с-ків майбутніх од-ів Української ар-аному з них зупи-Мабуть, істина, в-ди, десь посереди-ба врахувати асе-що є й було в од-ях багатьох армі-не забувши й і-те-традицій укра-збройних формул-ирема, січових ст-Придніпровської-війська за часів-торії і гетьманщин

НАПРИКІН
ку одност-Українськ-стрільців розпо-по виробленню н-Але командув-угорської армії,-якої входили тоді-льці, зворонило-Вдалося лише од-віл на шапки-ма-шестикутні зірки-Пізніше Відень-сити синьо-жовту-багнеті. Команду-від себе дало ко-Українським воїнам-метрову завширш-жовту стрічку н-

За часів УНР-в Ходорові в лю-року було затве-ект однострою д-кої Галицької А-З'явилися шапки-тризубом. Було-стрілецький нрі-накладними кнш-фе шилося під-обмотки. На ко-була нашіта сук-ка, ліхота носила-люору зубчаткі-— целісто-ж-кіннота — жовт-— попелястого, білого.

Для розрізненн-звань січові стрі-на рукавах сріб-Булавні старшин-рукавах плетива, — широкі стрічк-чувалися двома-лавами нахрест.

Стрілецька піх-бій і на парадах-шоломах з трізн-та носила кавал-жупки, а на гол-шеві чорні шапки

Однострої При-армії були різні-новалися залежн-політичної ситуа-часів Центральн-ла на грудях абс-снньо-жовті стріч-прийняли європ-кителів (френчі-мн нашивками т-родів військ на

Основним
ступів у
квертин
9, ячме
тя чума
матеріалу
а, кам'я
Іні роз
структуро
дає) не
та інших
практич
ли олтом
марки. Є
проведен
до часу
мак завж
дати при
с.
цтва, Як
кене. Ось
в базарях
70 ко
— 1 крб.
аці. Роз
дей луд
— 13 кар
умацьких

Чумацькі шляхи німим багатовіковим донором простягли
я по всій Україні. Вони кличуть нас до дії.

Нижні військові звання у Збройних Силах України, успадковані від «непереможної і легендарної», мають німецький Герардський штаб за часів гетьманату; 7 — чотирі за часів гетьманату.

Малюнок Володимира КРАВЧЕНЧУКА.

Олександр ПАНАСЮК,
член товариства «Зна-
ня».

На малюнку: 1 — старший
стрілець УСС; 2 — поручник
УГА; 3 — полковник сільному.
пантинці; 4 — підхорунжий УСС
за часів УНР; 5 — ройовий сі-
рокуманинці; 6 — підполко-
вник Генерального штабу за ча-
сів гетьманату; 7 — чотовий за
часів гетьманату.

СМІХ ДЛЯ ВСІХ

Часто притязать любовники
і провадять
редарин...Найкращий спосіб звирити
комусь роте — дати висловити.Олександр ПЕРІЮК
Мал. Сергія ФЕДЬКА

Всього чотки

ЖЕБРАКИ

Жарт номера

Він снідає по-турецки серед
вирнутого натовпу Київського
авансалу в Москві. І разувати
милостиню. Чималеньку купку
дріб'язку жербанів анімає
просто на підлогу і тарар
дає монети назав. до шматки
ворушачи пораненими губами.
Двос зазвонили здоровіше
з вележними авалівами, левоними
жербан та доброді, зупинилися
парочками.

— Дивні, Іване, ціа шматка
дріб'язку! — зазвоніло пона-
казав на жербанів Іванів супу-
тників.

— Ну то що? — скрикнув
Іван. — На те й жербан, щоб
шматками дріб'язок добувати.

— Ну ти й недотато, — син-
пав чоловік. — У нас же дрі-
б'язок на агару золота. Та й
узяв, теперачи так інфля-
ція, що той кишків, міла та
хором у монетах дорівнює за їх
номінальну вартість. Либонь
це й у твердій валюті, отаві
їх сьогодні. А затерла...

— Давши купимо свою шматку
за рубль, — загрозив Іван.
Жербан тим часом перелічує
гроші і, незлобно похитуючи
з іржавими піднесся.

— Добродію, — звернувся
до нього Микола, — проди-
те дріб'язок за рубль, та!

Жербан піднірлює зирнує
на здоровіше і хрипко запер-
ечив:

— Не можу, у мене нострат
із швейцарським а привозило
го ресторану: я йому монети,
а він — то!... І хрипко крас-
номовно ляснув пальцями по
нагавітці.

— Я залпую більше!
— збуджено вигукнув Микола.

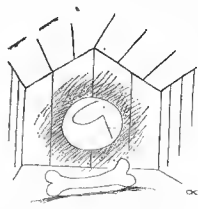
— Скіляки! — наторожився
жербан.

— А скільки в шматці?

— Сто сімдесят три, — від-
повів той після маленької пау-
зи і знову піднірлює зирнує
на козарюк.

— Двоє сто вісімдесят! —
уричисто вимовив Микола.

— Дієтні! — прохрипів же-
рбан.

Мал. Сергія САФРОНОВА.

Кіоск «Куреня»

ном, Д. Пашенном, О. Кротю-
вим, І. Артемчуком, ілюстровані
провідними карикатуристами
України А. Вислюком, Р. Са-
пелювцем, Ю. Косовицином, О.
Момастирським, А. Юном, О.
Козаком, збірник українськи-
х, французьких, слов'янських,
американських, північних, кри-
мійських анекдотів — тільки
одні з напрямів міжнародної
гуманітарної програми «Сміх
без кордонів», яку Асоціація
«Всесвітній відпочинок разом з
Джосом Гудамом «Хюмор-
продюжент» (США). Завдяки під-
тримці акціонерного товариства
«Українська фінансова груп-
па», президент якого В. Бабич,
не щастя, акилася справжнім
шанувальником веселого жер-
бану, ця програма, що має на
меті залучення України до сві-
тового процесу сміхотворства,
успішно втілюється в життя.

А ми, користуючись нагодою,
пропонуємо читачам «Куреня»
добірку жербанів з найкращої
нишки серії «Італійські анек-
доти». Упорядник цієї збір-
ки, як і попередній, за Італією
ж власними словами, нерувно

ся одним-єдиним інтер'єром:
важко, якою б мовою він
не був складаний, наспаред
має бутт смішним.

Три італійці пішли к'явті у
барі при залізничній станції.
Побачивши, що під'їждо-
ють, вони нинилися усяді за
штан. Двом адалоса зовнішні
за поручні і влізли до остан-
нього агона. Третій лишився
на шляху і ратом почав гуч-
но розгортати. Підійшов поліцей-
ський і поцікавився причиною
його веселощів.

— Вони мовс провадили,
сеньйоре, — крізь сміх пояснив
той.

Поліцейго віку сеньйор гуливе
парку і бачить, як маленький
Тото зачервоно дніється на
почервонолі смужку небес над
будинками.

— О, мій хлопчиню! — заво-
лає чиме сеньйор. — Я радий,
що в тебе так романтична ду-
ша. Ти щоденно днієшся, як
зазвоніть соней!

Тото палізювотить мов
річка школи...

Офіційн пояснює відіаува-
чів:

— Що він, сеньйоре, тарпів
засів на моєра. Це ваша пор-
ція супу...

— А що, жиб сеньйор Бар-
толучі не здівувався, коли ти
посквасив до його донині! —
пліває сілпівсь дучі...

— Що й він! У нього навіть
револьвер з рук випав...

У наварті кілара лунає дзві-
нок. Лікар відімає двері і ба-
чить на порозі скерпа.

— Отак збудили, — роздот-
ває Бартолучі, — зазвоніло
до останнього моменту,
перш ніж звернутися до
лікаря...

Сеньйоре сканіть-но ашо-
му синові, щоб він мене не
передражнював!

— Тото, негайно припини
корчити з себе ідіота!

— Тим більше не звинити
нашого! — не здався
опосент. — Квартири, машини,
авелота, торгівля, бензин, поїзда-
ні — у наших руках! Ні, мо-
же, анічкого нехитувати ці
літеними для всієї Засідати!

— Засідати!

— Аніже!

— Але...

— Був ласка, прошу! Бар'єр
владу! — звично перейшов
у наступ депутат. — Вирішуйте
питання економіки, соціальні
проблеми...

— Сіт...

— ...території, палівер, армії,
мов...

— Мовчанні! — загрозив би-
дого. — Годі! Навіщо нам усі
ці функції Ходіте, хлопчині
Нехай воєт твій зазвонить, а ми
краще промислюємо так!

— Через п'ять хвилин парла-
мент продовжить роботу,

Сергія ГРІН.

ТАКОГО ЇМ НЕ ТРЕБА

На сесії Верховної Ради про-
водили обговорення закону
«Про змінування авоноса». Лі-
ві пропонували записувати право,
а праві — тільки авіло. Ре-
шом до залу в усіх дверей улі-
талися обидві люди.

— Руні агорул! — істерично
заволав один з них. Депутат
здівоено переривався, а
один з них навіть спитав:

— А що, електроніка не пра-
цює?

— Руні агорул! — гримав
бандого. Але криком тут ні-
чого не проймав — звинили
Тут же один депутат обізвав-
ся:

— А що, електроніка не пра-
цює?

— Що, бав обговорення?
Звинили, розумієш, з голосу!

— Стріпай будул! — загор-
пав непрозорий гіст.

— І правдиво, давно вже
треба! — підтримав один з
обранців. — І краще — не май-
дано!

— Руні!!! — буркотісочко від

напруження, довершає бандит
Іван доду чаргу агору. Нарешті
більшість остаточно омила-
ла і проголосувала.

— Дай руні догори!
коммунізація аватом гостей.

— А що, не вистачає голо-
сі! — поцікавився один з
депутатів.

— Вистачає! Голосувати
за нашу владу!

— За чю це, за «вашу!» —
запитав хтось.

— За чюні! — За нас — си-
лники, багаті, рішучі — у
народі нас так називають ма-
фією!

— Так вона — влада — й ти
у вас є! — посміявся опосент.

— Є, звичайно, де-факто, але
не де-юре. — Так що голосують
за мене!

— Це як — без альтернатив-
ної! — ризикнув запитати все
то же депутат. — Так уже бу-
ло...

— Тан у тебе ж і човна нема, —
веду.

— Зате весло є! —
Вачу, — кажу. — Ну й що ти
з ним робитимеш?

— У кінаті десь прилаштую, —
відповідаю. — У кутку, наприкла-
д, біля телевізора.

— Ой вою що, — мимро. І за-
мислююся. Потім продовжую: — так
ти ж, по-моєму, і плавати не вмієш?

— Не вмію.

— Я допоможу. Пляво в плуночці
розгріблоса, бродить, але ще можна
мислити.

— От цікавий! — дивуюся, — Ко-
му те весло потрібне?

ВЕСЛО

Іду пова колосний ринок. Щой-
ко простопинився дві години в черзі
і вивив куколю плява. Який ринок без
пінна!

Вачу: прамуде до трюбейської
зупинки мій знайомай Митко Бонд-
аручи. З веслом у руках. Наїхав квар-
ттри в одному підїзді.

— Для чого весло? питаю.

— А для чого зараз ті гроші? —
відкажу.

— Пляво в плуночці прикино холодити.
На агорній колоселі. Спець немило-
сердя. Але мислити можна.

— А нащо зараз ті купони?
— Ой воно що!... Але що ж ти з
ним робитимеш?

— У кутку поставлю...

Сусід втиснувся у трюбейс.
У просвітті вийон довелення весло
стримити. Як флага...

Поневру й тоді до господарського,
звідля хвилюю тому Митко Бонд-
аручи вийшов. Не тусто на принахва,
мов у колосній поморі напросив.

Тільки на стежках купа весел. Щой-
ло, мабуть, виниули.

Купив я собі одне весло.
У кутку поставлю, біля телеві-
зора.

Іван КІДРИК.

Інформаційні послуги користувачам ПЕОМ Сучасно! Оперативно! Недорого! СЬОГОДНІ

Перша в світі комп'ютерна телегазета "ЕСЕ-ЕСІМ" розповсюджує по каналу республіканського телевізійного мовлення (1 програма УТ з 14.40 до 15.40 годин) у цифровому вигляді з швидкістю 1,0 Мбіт/с інформацію, яка записується через спеціальні адаптери в пам'ять ПЕОМ типу IBM PC/AT у абонентів в будь-якому регіоні України.

Не марюючи часу та укладши з нами договір на придбання телеадаптера, установку та абонентське обслуговування програмно-апаратних засобів газети, Ви вже сьогодні одержуєте доступ до таких розділів газети "ЕСЕ-ЕСІМ":

- науково-технічна інформація,
- комерційна, в тому числі біржова інформація,
- нормативно-правова інформація (тексти законів Верховної Ради, указів Президента, постанов Кабінету міністрів України),
- рекламні та інформаційні повідомлення,
- електронна пошта (обмін інформацією абонентів між собою),
- телеконференції, які проводять асоціації спеціалістів за професійними інтересами,
- інформація зарубіжних банків даних.

Абонент може також безкоштовно розповсюджувати через газету до 4 Кбайт на день власної інформації.

ЗАВТРА

Прямий доступ абонентів газети у зарубіжні банки даних через станцію супутникового зв'язку системи ЄВТЕЛСАТ, яка встановлена в інституті, електронна біржа, електронний банк взаємних розрахунків та прямий доступ у національний банк комп'ютерної інформації України.

Ціна телеадаптера і абонентського обслуговування є доступною будь-якому користувачу ПЕОМ.

Якщо Ви бажаєте стати абонентом-переплатником газети "ЕСЕ-ЕСІМ" звертайтеся до її інформаційного центру за адресою:

252113, м. Київ-113, вул. Шпаків, 2.
Інститут проблем реструктуризації інформації
АН України, ІПІ.
Телефони для довідок: (044) 441-21-21, 441-21-48
Телеграм: 132007 "ІПІ АН"
Телефакс: (044)-446-14-91
Телекс: 131134 STELA SU

Електронна пошта: vvp@IPRI.Kiev.ua

Модери:
Телефонний — (044) 446-73-46
Телеграфний — 631404 "Лом"
"Іскра-2" — 08-263

або до одного з регіональних центрів газети.

Довідкові телефони регіональних центрів:

Вінниця — 4-78-92; Дніпропетровськ — 47-15-90; Кривий Ріг — 51-02-40; Донецьк — 95-14-28, 55-71-19; Миколаїв — 4-52-47; Запоріжжя — 34-75-32, 37-67-25, 58-12-13; Івано-Франківськ — 9-94-86; Київ — 444-80-34, 562-04-80; Феодосія — 3-31-78; Львів — 74-03-01; Миколаїв — 37-74-00; Комсомольськ Полтавської обл. — 261-14; Полтава — 1-93-83; Конотоп Сумської обл. — 4-63-17; Харків — 38-69-37; Черкаси — 45-31-81

ENGLISH LANGUAGE LEGAL TERMINOLOGY ENGLISH LANGUAGE COURSES FOR LAWYERS

A THREE WEEK ENGLISH LANGUAGE COURSES FOR LAWYERS AND LAW STUDENTS WILL BE OFFERED BY NATIVE ENGLISH SPEAKING LECTURERS WITH LEGAL TRAINING.

PERSONS WHO HAVE A GOOD COMMAND OF ENGLISH ARE INVITED TO ATTEND. THE COURSE IS SPONSORED BY UKRAINIAN LEGAL FOUNDATION AND CENTRAL EUROPEAN UNIVERSITY.

THE DEADLINE FOR REGISTRATION IS OCTOBER, 23. FOR FURTHER INFORMATION AND REGISTRATION PHONE: 225-52-84, NATALIA KRAVETS

Организация СНИМЕТ ПОМЕЩЕНИЕ в центральных районах Киева площадью не менее 80 кв. м. т. (044) 430-07-63 (с 9-00 до 17-00)

Фірма «БАЛАНС» —

привідний покупець бакалійних товарів на Західній Україні придбає на умовах постачальника великі партії плодово-овочевих та рішної консервів, соків, томатної пасты, алкогольних напоїв, імпортних сирів, слитку.

Запрошуємо до співпраці вмілих посередників.

Наші можливості не обмежені. Зверніться до нас і ми теж посміхнемося удачі.

Тел.: 0322-72-26 19, 74-40-02.
Факс: 0322-72-76-27.

ДО УВАГИ ДІЛОВИХ ЛЮДЕЙ

Бажаючи реалізувати свою продукцію за міжнародною угодою, вдалою на світовому ринку (переважно Західній Європі) можуть зробити це через німецьку фірму «Олександр і Тарас Федіки».

Нас перш за все цікавить метал і сировина з України.

Наша адреса:
Вулиця Н стр. 11
7000 Stuttgart 75
FRG

Телефони:
(0711) 3430117
(0711) 478672
FAX (0711) 2624664

В Україні наші інтереси представляє мале підприємство «Любисток». Товариство зв'язків з українцями за межами України: вул. Золоті ворота, 6. FAX (044) 228-04-38.

Реалізуем в неограниченном количестве ткани мебельно-декоративные 1/6, ширина — 1,50 м.

Форма оплаты: предоплата, чек, наличный расчет. Способ доставки: самовывоз. Приобретая нашу продукцию без посредников, вы экономите свои деньги и время.

Наш адрес: 251980, Черниговская обл., Козелецкий р-н, с. Остер, ул. Однесса, 30, ткацкая фабрика.

Телефоны: 3-12-47, 3-14-65, 3-11-93.
Телетайп: 3-192795 «Хлопок».

Юридическим лицам
УСКОРИМ ПЕРЕВОД
ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ
ИЗ РОССИИ НА УКРАИНУ.

Услуг в обратном направлении не оказываем.

Посредникам гарантируем вознаграждение в размере 2% от суммы платежа.

т. 216-93-36 (с 9-00 до 18-00)

